

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felkésző szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 irt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A rendőrség.

Budapest, július 15.

(D) Szó van róla, hogy az új bünvádi perrendtartás életbe léptetése alkalmával az államrendőrség bünyügyi osztályánál alosztályt szerveznek és szaporítani fogják a fogalmazó személyzet létszámát. Ezzel kapcsolatosan államrendőrségünkről annyival is inkább érdemes megemlékezni, mert az oly sok akadályba ütközött szervezés megszületése, illetve az állam kezetésébe történt átmenetele — tehát huszonhat hosszú esztendő — óta alig beszéltek róla. Ha csak azokat a többé-kevésbé frivol élceket nem vesszük, amelyek vigan kopogtak a rendőrség hajlékán, mint a záporosó.

Nem célszerű elébe vágni a kilitásba helyezett szaporítás minőségének, de lehetetlen föl nem említeni a sablonos személyzet-szaporítás formáját, amely sohasem áll arányban az újonnan kirótt és elintézésre szánt munkák nagyságával. Lehetetlen rá nem mutatni más államok és fővárosok, egy Páris, egy Berlin, vagy akár egy Bécs követendő példájára, ahol a rendőrséget nemcsak anyagi áldozattal, de más intézmények rovására is előnyben részesítették, tudván, hogy az ügyes, tevékeny, lelkiismeretes és mindenekfelett megfelelő létszámmal rendelkező rendőrség mit jelent egy világvárosra nézve. S bár a pénzügyi helyzet sok törekvésnek útját szegte már és elfogadható okot szolgáltatott sok életrevaló tervnek részint hosszabb időre való elhalasztására, részint végleges elejtésére, mégis kötelességünk rámutatni, hogy a rendőrség tökéletesítésére föltétlenül áldozatokat kell még hozni.

Hogy idáig ebben a tekintetben panaszra nem volt ok, hogy államrendőrségünk a ki-

vánalmaknak minden tekintetben igyekezett megfelelni: nem azt jelenti, hogy a testület szervezete erőteljes és egészséges, nem azt mutatja, hogy nincsenek orvoslásra és gyökeres gyógyításra váró bajok, hanem bizonyítja azt, hogy az a külföldi rendőrségéhez viszonyítva aránylag kicsiny sereg erején felül is dolgozott. De éppen azért dőlnek is ki olyan hamar a mi rendőrségünk legjobbjai. Egész rendek dőlnek ki a fáradt sorból folytonosan, mégis az intézmény egészében véve haladt a korral s akár az olasz rendőrségnek az olasz fífikával és furfanggal szemben is elismert találékonyságát, akár a német rendőrségnek a helyi viszonyokból folyó sikereit, akár a franciák híres rendőrségét, akár az angol vagy amerikai rendőrségnek higgadságát tekintjük, a mi rendőrségünk semmiben nem maradt és nincs hátra. Sőt ha a mérleg másik felén nézzük a mi rendőrségünk anyagi helyzetét, csekély létszámát és túlfeszített munkáját, akkor lehetetlen tőle a méltánylást megtagadni.

De az aztán más kérdés, hogy bírja-e még sokáig ezt az állapotot. Államrendőrségünknel sok dolog vár orvoslásra. Eltekintve a fizetésrendezés égető szükségétől, eltekintve a rájuk nézve oly nagyon terhes hosszú szolgálati idő szabályozásának kérdéséről: első sorban is a létszámszaporítás a leg-életőbb.

Legégetőbb pedig azért, mert az államrendőrség költségvetésének keretén belül, az új bünvádi perrendtartás követelményeinek megfelelő munkaszaporulatra vonatkozó személyzetszaporítás (3 fogalmazó, 3 segéd-fogalmazó, 3 gyakornok, 1—1 számvevő, alszámvevő, számellenőr, számtiszt, 7 detektív stb.) — különösen, ha tekintetbe vesszük a számvitelről szóló 1897. évi XX. tc.-nek élet-

beléptetését — egyáltalán nem nevezhető véglegesnek.

A régi idők elmúltak! Az új időkben a bűnök is újak. A régi véres bűnöket felváltotta a furfang, alattomoság, kapzsiság, elvetemült gaszág és a modern bűnök egész légiója, melyekkel szemben rendőrségünknek — ha csak némileg is kézzel fogható eredményt akar felmutatni — a legnagyobb megereőtetésre és önfeláldozásra van szüksége. Fő-ésszékvárosunk maholnap a gyors fejlődésből kifolyólag a bűnök és bűnösök Eldorádója lesz, mely nemcsak napról-napra súlyosabb terheket és kötelességeket ró rendőrségünkre, hanem ide s tova elviselhetetlenné is teszi állásukat. Egy kis méltánylással és jóakarattal pedig nagyon könnyen lehetne ezen változtatni. Amint csekély áldozattal elozatlattuk közbiztonságunk terén a hetvenes évek ijesztő állapotát, amint megcáfoltuk a külföld előtt a „legsötétebb Afrikának“ nevezett viszonyokat, éppen úgy, talán meg csekélyebb áldozattal odaállhatnánk most a legelső köze. És ez a méltánylás és jóakarattal meghozná azt is, hogy a rendőrséget illető vádak és panaszok lassan-lassan elnémulnának, helyet adva az eddig csak orvosságos kanállal osztogatott elismerés szavainak.

Mindez pedig nemcsak a rendőrség, hanem a fejlődő főváros dicsőségét is hirdetné.

BELFÖLD.

Cáfolat. Egyes lapoknak azzal a híreszteléssel szemben, mintha Széll Kálmán miniszterelnököt holnap Ischibe várják, a legmegbízhatóbb értesülés alapján kijelenthetjük, hogy Széll miniszterelnök környezetében ilyen utazásról mit sem tudnak.

REGÉNY.

A TŰZ

— REGÉNY —

Írta: GABRIELE D'ANNUNZIO

(48)

— Vajjon nem igaz-e? — kérdezte az asszony édes-nyugodtan, mintha szenvedélye elfogadná a jót, amelyet akarata készített számára. — Beszéljen. Nem félek a szenvedéstől. Úljatok itt le. Kissé elfáradtam.

Leültek egy faltöredékre, szemben a virzsekkel.

— Miről beszéljek? — kérdezte az ifjú fátyolozott hangon, mintha önmagával beszélgetne s mintha erőt veit volna rajta az aggodalom, hogy a jelen szerelme nem állja ki a jövő vágyainak próbáját. — Talán igaz az, amiről annyit gondolkodott, talán csupán csak mulékony ötlet. Most csak egyet tudok biztosan: szeretem önt és ösmérem nemes érelyeit. Tudok más egyebet is: nagy művet kell alkotnom és olyan életet kell élnem, amilyenre a Természet engem elvezet. Emlékezzék vissza ön is! Ama szeptemberi estén hosszasan beszéltem életéről és arról a géniuszról, amely engem a sorsom felé vezet. Tudja, hogy képtelen vagyok bármiről is lemondani...

Ugy remegett, mintha éles fegyvert tartana kezében, amely a legkisebb mozdulatnál is megsebezhet valakit, aki védtelen.

— Nem tudok semmiről sem lemondani. És főképp nem az ön szerelméről, amely napról-napra megszilárdítja erőmet és reményemet. De vajjon

nem ígért-e nekem valamit, ami még a szerelemnél is több? Nem képes-e értem olyan dolgokra is, amikre a szerelme képtelen? Nem akar-e állandó élesztő lelke lenni az én életemnek, az én művemnek?

Az asszony mozdulatlanul hallgatta, a nélkül, hogy szempillája megrezdült volna. Ugy ült ott, mint egy gyöngye beteg, aki tehetetlenül néz valamely borzalmas jelenet.

— Igaz... — szölt hosszú, aggodalmas szünet után. Összeszedte minden bátorságát, urrá lett részvétérzetén, mert tudatában volt annak, hogy ennek a pernek őszinteségétől függ szabad szövetségük sorsa, amely őt nagyobbra növelheti. — Igaz... mikor amaz este láttam önt a nagy lépcsőn lejönni annak a másiknak társaságában, aki énekelte volt, azt hittem, hogy egy titkos gondolat bírta önt rá, hogy ne jöjjön felém egyedül...

Fagyos hideg borzongott át az asszony testén. Újjai reszkettek az üveg-remekmű körül, amelyet szorosán tartott.

— Azt hittem, hogy ön maga választotta ki őt számomra... Ugy hatott ő akkor, mint aki mindenről tud és mindent előre lát... Megzavart engem.

Az asszony kinos vonaglás közepette érezte: mily édes lett volna bármely hazugság a perben. Vágyott arra, hogy az a másik hazudjék, vagy hallgasson.

— Valami ellenséges elemet véltem benne fölfedezni... Homályos, zárkózott maradt velem szemben... Emlékszik, hogy eltűnt akkor este? Ön vezette felém, ön keltette életre őt akárhányszor a képzeletében. Itt látta az árnyékát, ahol nem is volt jelen.

A halált sejtette az asszony. Semmi sem nyult oly mélyre, mint az, amit most Stelio mondott. „En magam! En magam!“ — ismételte. És újra hallani vélte a végzetes mondatot: „Menj, vár rád!“ A víz felé nézett amely nyu-

godtan hevert az alkonyat fényében. Idegei már-már engedtek eszelős akarátának, amely a halál felé szölitotta. De valamely világos érzés azt sugta neki, hogy nincs itt az ideje. Most szinte nem létezőnek érezte magát és csudálkozott, amidőn megpillantotta a kezében a ragyogó üveg-művet. Elvesztette testének érzetét. Minden, ami történt, csak képzelmenynek tűnt föl előtte. Perdita — ez a neve. A holt Nyár ott hever a laguna mélyén. Csak elhangzó szó volt minden szó.

— Tudnám-e vajjon őt szeretni?

Még egy lehellet és homály borult mindenre. Mint a mikor a szélrohamb lefújja a gyertyabélről a lángot, de azért mégis rajtamarad egy csöpp kék lángocska, amely mindjárt újra föllángol, mihelyt elült a szél: úgy készült elhagyni a szánalmas asszonyt az ép ész. Az örület árnyéka suhant el fölötte. A rettegés eltorzította arcvonásait és kiszivta képéből a vért.

Stelio nem nézett rá: tekintetét a kövekre függesztette.

— Ha még egyszer találkoznom vele, vajjon tudnám-e kívánni, hogy a sorsa felém vezesse?

Az ifjú látta képzeletben ama fiatal teremtet, amint erős derekával a hangos erdőből kifelé tart, teli azzal a zenével, amely benne lakozott.

— Talán.

Látta hermetikusan arcát, kemény gyémántból kimetszve, titkon-titkos gondolatától elfoglalva. Látta szemöldökének ellenséges összehúzódását.

— De mit érne ez? És mit érnek az élet minden alakulásai és szükségességei ahhoz a hithez képest, amely minket összeköt? Vajjon hasonlíthatunk-e mi kettőn azokhoz a szerelmes párocskákhöz, akik naphosszat évdőnek, siránkoznak, szemrehányásokat tesznek egymásnak?

(Folytatása következik.)

Füstbe ment szenzáció. A félhivatalos *Buda-pesti Tudósítót* a legilletékesebb helyről felhatalmazták annak újból való kijelentésére, hogy a *Magyarország*ban közölt rendelet, amelyet már Széll Ignác államtitkár ur is egyszerűen koholmányának nyilvánított, összes képtelenségeivel együtt teljességgel apokrif és sohasem létezett, úgy hogy annak eredetijét senki sem látta. Ugyanez áll egy lapjaink arra a hírére is, amely szerint ez az apokrif rendelet az ország összes közigazgatási hivatalait megjárta volna. Ilyen rendeletet sem a belügyminiszter, sem a belügyminiszteri államtitkár nem látott, sem alá nem írt, úgy hogy az egész dolog nyilván magán hordja a misztifikáció jellegét.

Főispánválasztás. A *Sz. N.* értesülése szerint *Rónay Jenő* torontái főispán legközelebb megválik állásától, amelyet közel másfél évtized óta tölt be. A távozó főispán egyelőre kiszombori birtokára vonul vissza.

Az angol flotta Fiumében.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Fiume, július 15.

Bár még éjfél után is tömve voltak a vendéglők és kávéházak, ma kora reggel száz meg száz oszónak nyüzsgött a kikötőben, folyton szállítva küzönésget a nyílt tengerre, hogy az angol flottát közelebről megtekintse. Csakhamar megnevesedett a Riva angol matrozokkal és katonákkal, kik a belső kikötőben horgonyzó torpedóhajókról jöttek, egy elmenjenek az istentiszteletra, a fumei angolok klubjába, a *Sailors Home*-ba. A Szapáry-Riván gyülekeztek és egy tiszt vezetés alatt vonultak a városba, élénk feltűnést kelteve. Ugyanez időben a csatahajók is volt istentisztelet. Az admirális-hajóra meghívták a Fiumében és Abbáziában tartózkodó összes angolokat, még az egyes családoknál tartózkodó angol guvernantokat is, hogy részt vegyenek az istentiszteletben. A névsort *Faber* és *Steinacker* angol konzulok állították össze.

Mindjárt ebéd után a páncélosokról 800 főnyi legénység szállott partra, kik szabadságot kaptak, hogy részt vehessenek a *Giardino Publico*-ban rendezett népünnepeken. A hadihajók apró csónakjai villámgyorsan szeldelték a hullámokat, két-három csónakot vontatva maguk után, amelyek tömve voltak matroz-legénységgel. Paratlan élénkség, nyüzsgés-forzgas és vidám hangulat uralkodott a kikötőben, amelyre rekkenő hőséget teremtve tüzött le a nap. Az angol tengerészek részint hófehér vízsonlított nyokban, részint trombita-formájú két nadrágos matrozruhában voltak. Azonkívül vörös övet viselő gyalogosok is vegyültek közéjük. Valamennyien siettek a *Giardino*-ba, hova már két óra felé valóságos néparadat bömpölygött. Az óváros lakói még a karantülő gyermekeket sem hagyták otthon, hanem mind kivonultak élvezni az ingyen sört és bort, melyet Fiume bőkezű kormányzója ajándékozott erre az ünnepeyre.

A *Giardino* gyönyörűen fel volt díszítve angol zászlókkal, magyar trikólorral és Fiume város zászlóival. A kertben asztalokat állítottak fel, mögöttük sűrű és boros hordók gulája emelkedett. A rend fenntartása érdekében Dolzani rendőröknek a legmesszebb menő intézkedéseket tette, csaknem az összes rendőröket kivonultatta a *Giardino*-ba. A bejártnál ezenkívül a városi tűzoltóság állott sorfalat, teljes díszben: megjelent kellő asszisztenciával a mentőegység is. Az asztalokat csakhamar körülültek a polgárok feleségeikkel és gyermekekkel, majd megjelentek a Ramberg-gyalogezred katonái, számszerint 200-an és utánok az angol matrozok. Jóllehet versenyivásra díj kitűzve nem volt, a publikum csodás gyorsasággal fogott a hordók kiürítéséhez. Négy óra tájban már úgy zsirogott a kert, hogy a vigasság zaja negyedóránál távolra is elhallatszott. A városi zenekar szakadatlanul húzta az angol, magyar és olasz nótákat. A matrozok angolul, a közös hadseregbeli katonák horvátul, a városi publikum pedig olaszul énekel, oly pokoli lácszt teremte, hogy aki hallotta, soha elfelejteni nem fogja. Mérsékelt becslés szerint legalább 10.000 ember mulatott a remek kertben, hol 5 óra után életveszélyessé vált a tolongás és a dulakodás a hordók körül. Nemesek felnőttek, hanem 8-10 éves fiúcskák is bojtérezzenen dülöngöztek, óriási örültségére a nézőközönségnek. Alibion fia kitűnően érezték magukat a sokaság körében, mely a rokonszenv viharos jeleivel halmozta el őket. Minden öt percben felhangzott a „hip! hip! hurra! ingelsin!” kiáltás, melyet olaszok, magyarok, horvátok egyforma lelkesedéssel hangoztattak. Az ivás művészetében az angol katonák elsőrangú erőknek bizonyultak és ügyeltek, hogy fenntartsák tekintélyüket. Aki közülük in-

gadolni kezdett, azt társai azonnal elszállították. A népiünnepélyt megszemléltek flottánk jobbára civilbe öltözött tisztjei is.

Lord *Beresford* gróf Szapáry László kormányzóval 6 óra után jelent meg a *Giardino*-ban és a merre a fényes fogattal elhaladt, zajos *evviva!* és *éljen!* kiáltások üdvözölték a tengerparthoz és a kormányzót, aki bőkezűségével egyszerre népszerűvé vált az alsóbb rétegek előtt is. A délután folyamán a fővárosi sajtó képviselői látogatást tettek a *Ramillies* admirálhajón, hol a tiszték nagy előzékenységgel megmutatták a bámulatos uszovár minden részét, csodálkozásba ejtve azokat is, kik már megfordultak hadi gőzöskön.

A hajóparancsnokok és Lord *Beresford* aki az esti sétakoosizás után visszatért hajójára, este 8 óra-kor megjelentek a kormányzó palotában, hol fényesen terített asztal várta őket. Összesen hetven meghívott volt jelen; az angol flotta parancsnokain kívül ott voltak: *Faber* angol konzul, *Dragoni* tábornok, *Sanchez* ezredes, *Mogyoróssy* alezredes, *Vitturi* sorhajóhadnagy, *Hehnel* főhadnagy, *Gaal* Tibor, *Cseőke* Ferenc miniszteri tanácsosok, gróf *Wickenburg* István és *Hajnal* István osztálytanácsosok, továbbá *Miloenich* podeszta-helyettes és a városi meg az állami hivatalok fejei. A negyedik fogásnál felemelkedett gróf Szapáry kormányzó és a következő felkészültöt mondotta angol nyelven:

Admirális ur! Uraim! Nagy azon hegyek, lapályok és tengerek száma, melyek Angolországot Magyarországtól elválasztják, számok és jelentékenyek a különbségek Anglia és Magyarország népei között erkölcsök, faj, eredet, természet és nyelv tekintetében. Mind-ezen különbségeknél azonban sokkal jelentékenyebb a két nemzet között fennálló rokonszenv, mely az utóbbi századok folyamán gyakran jutott kifejezésre. Anglia és Magyarország joggal nevezhető a két legalkotmányosabb országnak, mondhatni talán, hogy a legrégibb alkotmányval bírnak. Ez a két nemzet ugyanazon mély hódolattal, ugyanazon hű szeretettel ragaszkodik uralkodóhoz, kire mint a világ legbőleesebb fejedelmére tekint fel. Kivételesen hosszú és diesteljes uralkodásukat népek áldása kíséri és alattvalók millióinak ajkáról hangzik el az ima isten áldásáért szeretett uralkodóik részére. Enekedik meg, hogy poharamat emeljem uralkodóm őszinte barátjára, a dicsőségesen uralkodó *Viktória* királyné, valamint a velünk oly szoros barátságban élő angol nemzet boldogságára. *Viktória* királyné éljen sokáig!

Azután Lord *Charles Beresford* emelt poharat a magyar királyné, dicsőítően a magyar nemzetet is.

Egy könyvatos arról értesül, hogy az angol flotta fumei látogatása *Széll* Kálmán miniszterelnök intervenciójára történt, mert eredetileg csupán a triestzi kikötő meglátogatása volt tervbe véve. Mielőtt a triestzi látogatást hivatalosan bejelentették, *Széll* Kálmán miniszterelnök és monarkiank londoni nagykövete között élénk levélváltás volt oly célből, hogy az angol flotta a magyar tengerpartra is ellátogasson.

KÜLFÖLD.

Az osztrák helyzet. Bécsi tudósítónk jelentése szerint *Koerber* osztrák miniszterelnök ischli utja újabb fordulatot jelent Ausztria belpolitikájában. Beavatott körökben azt hiszik, hogy *Koerber* az iránt tett előterjesztést ő felségénél, hogy a reichsrath szeptemberben munkaképességének biztosításával összeülhessen.

Ischl, július 15.

Hartel lovaz, vallás- és közoktatásügyi minisztert ő felsége díben kihallgatáson fogadta. A miniszter aztán meghívást kapott a családi ebédhez, és a délután folyamán elutazott. *Koerber* miniszterelnök Hallstadba utazott.

Brünn, július 15.

A morvaországi német-haladópart ma látogatott gyűlést tartott, melyen egyhangulag elfogadták *Rhorer* Rudolf határozati javaslatát, melyben kijelentik, hogy a törvényjavaslatot, amelyet a kormány a reichsrathban a morvaországi nyelvviszonyokra vonatkozólag előterjesztett, a németekre nézve teljesen elfogadhatatlannak, mert nem veszi figyelembe a német belső hivatalos nyelvvel és csorbított fenntartására vonatkozó követelést, melyhez a németek rendkívül ragaszkodnak, hanem lényegesen kiterjeszti, még pedig valódi szükséglet nélkül, a cseh nyelv alkalmazásának terét. Felhívják a német képviselőket, hogy kövessenek el mindent, hogy

e törvényjavaslat életbeletetését megakadályozzák, mert a nyelvkiadásnak csak oly megoldása engedhető meg, amely mellett a német nyelv, mint az állam, a hadsereg és a közigazgatás nyelve a megillető helyet foglalja el. Teljes bizalmat és köszönetet szavaznak a német haladópart reichsrathi és tartománygyűlési képviselőinek eddigi eljárásukért és felhívják őket, hogy továbbra, lehetőleg csatlakozva a többi német pártokhoz, a törvényt és az alkotmány alapján védjék meg a német nép jogait.

Brünn, július 15.

A cseh néppárt klubja ma gyűlést hívott egybe, melyen több mint 800 ember vett részt. Elfogadták dr. *Bulín* határozati javaslatát, mely hangsúlyozza, hogy a képviselőház legutóbbi ülésén történt események természetes folyamánai voltak az osztrák ügyek fejlődésébe történő erőszakos beavatkozásnak, mely tavaly a nyelvrendeletek megszüntetésére vezetett.

Az erőszakos beavatkozásnak, ugymond, következménye a *Körber*-kormány kinevezése is, mely eddig még a legesekélyebb kísérletet sem tette a cseh nép mély és jogosult elkeseredésének lecsillapítására, ellenben folyt a legzordonabban szem előtt tartotta és pártolta a németek túlzott követeléseit. Világos bizonyítékaik annak, hogy a kormány a németek erkölcsiellen uralkodási vagyát pártolja, a *Csonor-szágra* és *Morvaországra* vonatkozólag előterjesztett törvényjavaslatok is, melyeknek szerkesztésénél a két országos nyelv egyenjogúsására nem voltak figyelemmel, hanem főleg csak a németek pünkösdi programját igyekeztek kielégíteni. A határozat ezután kiemeli a törvényjavaslat sérelmes intézkedéseit és kijelenti, hogy azok teljesen elfogadhatatlanok és felháborodással utasítja vissza azt a hamis érgért, mely alatt megjelentek, hogy t. i. ez kísérlet volna a cseh nyelv-kérdés bekés megoldására. Ha a kormány becsületesen óhajtana a bekés megoldást, akkor arra kellene törekednie, hogy a németek ne csináljanak utálatos komédiát a morvaországi béki akcióból és ne használják azt fel pusztán államférfiai kokárdának báró *Chiumeck* és szövetségesei részére. A kormányának gondoskodni kellene arról, hogy a cseh nép közös követeléseit a cseh és szlaviai tartománygyűlésen realis megoldásra juttassák. Kijelenti végül a határozat, hogy teljesen egyetértenek a reichsrathi cseh képviselői eddigi eljárásával, teljes bizalmat és őszinte köszönetet szavaznak nekik és felhívják, hogy továbbra is tartóhatatlanul védelmezzék meg a cseh nép becsületét és eljárásuk taktikáját a kormány cselekedeteihez és a parlamenti viszonyokhoz alkalmazzák.

Az idegeneket legyilkolták.

London, július 15.

A Reuter-ügynökség jelenti *Sanghai*-ból mai kelettel: A santungi kormányzó távirata azt mondja: Az ostromlók ágyúzása réseket ütött a pekingi követségi épületeken. Az összes idegeneket hősiesség védelme után és miután löszzerűk elfogyott, megölték.

Ugy történt tehát, amint az érző emberiség hetek óta szivszorongva sejtette. A fenti félhivatalos távirattal egyszerre több jelentés is megerősíti, hogy a pekingi követségi és idegenek mind Ketteler német követ szomorú sorsára jutottak és százszorosan megismétlődött az az egy borzalmas eset, amely a német császárt kérelhetetlen megtorlásra és bosszura hívta föl. A művelt világ nemzetei, amelyek rut versengésükkel még élesztették a boxer-lázadás tüzet, most egyek a bánatban és keseregésben, mert nincs egy sem köztük, amelynek nem volna halottja a felperzselt angol követségi épület zsarátokai közt. A mi monarkiank képviselői is áldozatul estek a lázadók gyalázatos tettének s velük együtt több vitéz tisztje és sok embere annak a hadihajónak, amelynek dicsőséges neve korszakot jelöl hazánk történetében.

A khinai események történetírója a hatalmakat fogja felelőssé tenni a borzalmas katasztrófiáért és rámutat majd arra, hogy akkor történt meg az, amikor alig néhány mérföldnyire tízezer-huszezer főnyi európai sereg fehetetlenül vesztegelt a Peiho torkolatánál. Vajjon még most is önző érdekeket fognak-e hajszolni a hatalmak és nem szólnak-e a vérfagyasztó katasztrófia következményeivel? Hiszen se a megdöbbenés, se a fájdalom nem foszthatja meg a diplomáciát a lélekjelenlétől, amely a gyors és erőlyes cselekvéshez szükséges. Ez a diplomácia már rég leszámolt a kötelességtudás nemes vértanuinak tragikus végzetével és változhatlan tény gyanánt tekintette a Peking-

ben élő európaiak lemészárlását. Dicsőítette őket, mint hőseket, akik a csatában hulltak el, vagy a kultúra előharcosait, akik áldozatul estek magasztos hivatásuknak és ezzel könnyített lelkiismeretén.

De ha e sovány vizsgálatással beletörődött a megváltozhatatlanba, annál inkább kötelessége most a diplomáciának, hogy a pekingi vérfürdő következményeit fontolóra vegye. És mindenek előtt kell, hogy a féltékenykedés és érdeklődés megszűnjön, mert csak a hatalmak egyetértő munkálkodása teremtheti meg a rendet Kínában. Mindaz, amit a civilizáció százéves harcokban ragadott el a menny birodalmától, veszélyeztetve van ma és könnyen megsemmisülhet, ha gyorsan véget nem ér Tuan herceg rémuralma.

(Vérfürdő Pekingben.)

London, július 16.

A Reuter-ügynökség jelenti Sanghaiból e hó 13-ikáról: Hivatalos forrásból közlik, hogy a shantungi kormányzó tegnap ide azt táviratozta, hogy a kínai katonák egyesültek a boxerekkel és a követéseket órák hosszat támadták. Eddig azonban nem sikerült behatolniuk. Most nehéz ágyúkkal bombázzák a követéseket, hogy rést nyissanak az utolsó döntő támadáshoz. A kormányzó tartja, hogy az összes követek épp úgy, mint a kínai kormány is, nagy veszélyben forognak. A kormányt a legnagyobb aggodalom tölti el.

Brüsszel, július 15.

A külügyminiszter a következő táviratot kapta a sanghaji belga képviselőtől e hó 14-iki kelettel: *Sheng*, a táviradk igazgatója, közölte a shantungi kormányzónak egy e hó 7-éről kelt táviratát, amely szerint az európai csapatok, amelyek a követéseket védelmezték, *kirohanást tettek és Tung tábornoknál 200 katonáit megölték*. A boxerek nem tudták bevinni a követéseket, ekkor aztán két ágyút állítottak fel, hogy azokat *lődjék*. A helyzet válságos. A belga képviselő táviratában még hozzáteszi: A helyzetet veszélyesnek tartom. (Havas és Reuter-ügynökség.)

New York, július 15.

A *New-York World* jelenti Sanghaiból: *Sheng* táviróigazgató egy jelentést juttatott a konzulokhoz, amelyben közli, hogy *Pekingben megölték az idegeneket*. *Sheng* megrója az idegengyűlölő Tung tábornokot és hozzáteszi, hogy *Tung* annyira felháborodott az angol követség ellenállásán, hogy elrendelte, hogy a követéseket nehéz ágyúkkal bombázzák, úgy, hogy az épület leégjen és az idegenek ennek következtében elpusztuljanak.

Fuesu, július 15.

Az alkirályok és a tatár tábornok ma egyezményt írtak alá az összes idegen konzulokkal, mely szerint kötelezik magukat, hogy az idegenek életét és vagyonát megvédelmezzik. (Reuter.)

London, július 15.

A Reuter-ügynökség jelenti Yokohamából e hó 13-áról: A *tolioi kínai követ* meglátogatta a külügyminisztert és egy táviratot közölt vele, mely, mint mondta, az első, melyet a zavargás kezdete óta Pekingből kapott. A távirat azt mondja, hogy a német követ és más idegen meggyilkolása következménye a *takui eseményeknek és a Seymour-féle expedíció kiküldetésének*. A kormány most minden tőle telhetőt megtesz Pekingben az idegenek védelmére.

(Harc Tiencinben.)

London, július 16.

Seymour tengernagytól két hivatalos távirat érkezett. Az egyik, mely e hó 9-éről kelt, azt mondja:

Ma reggel 4 órakor a szövetséges csapatok megtámadták az ellenségnek az idegen telepeket délnyugatra fekvő hadállását. A japánok oldaltámadással elűzték az ellenséget és elfoglaltak négy ágyút. A lovasság üldözbe vette az ellenséget és teljessé tette vereségét. Sok kínai katonára és boxer esett. A szövetséges csapatok ágyúzás után elfoglalták a nyugati fegyvertárt és két ágyút zsákmányoltak. Az arsenált, miután tartani nem lehetett, elhamvasztották. Az ellenség 350 halottat vesztett. A szövetségesek vesztesége csekély.

A második távirat, mely július 12-éről kelt, így hangzik:

A kínaiak tegnap reggel 3 órakor nagy erővel megtámadták a vasúti állomást, de visszaverettek. A szövetségesek azután 150 halottat és sebesültet vesztettek. A kínaiak veszteségét nem tudjuk, de hiszszük, hogy súlyos. Délután az erődöket az angolok és franciák bombázták. Egy erődöt és egy jelzőtoronyt használt pagodát leromboltak. 1300 főnyi amerikai csapat érkezett. (Reuter.)

London, július 15.

A Reuter-ügynökség jelenti Sanghaiból e hó 13-áról: Ningpoban komoly zavargások voltak. A római katolikus missziót elhamvasztották. Részleteket még nem jelentettek. A *Peking* gőzös ma tengerre szállt. A Reuter-ügynökségnek Csifuból e hó 10-éről érkezett távirata szerint oda táviratok érkeztek Tiencinből, melyek a július 6., 7. és 8-iki eseményekre vonatkoznak. A kínaiak száma egyre nő, vakmerőségük egyre fokozódik. A várost napról-napra szorosabban zárják körül. Lővéseik sok házat romba döntöttek, ezek közt a gázgyári épületek is. Miután az angolok és amerikaiak a 7-ére virradó éjjel eredménytelen kísérletet tettek egy kínai ágyú elfoglalására, a kínaiak heves támadást intéztek az idegen telep ellen, de a japánok visszaverték őket. 7-én a kínaiak több új pontról újra kezdték a bombázást. Egy gránát az angol tengerész-katonaság táborába esett és két embert megölt és kettőt megsebesített. A tüzéségi harc 8-ikán a távirat elküldésekor még folyt.

(A lázadás terjed.)

Pétórvár, július 15.

A hivatalos *Torg Prom Gazetta* jelenti: A boxerek és lázadócsoportok a vasutvonalat Niucsangról északra megtámadták. A körülbelül 4000 főnyi védőcsapatok nem voltak elegendők, hogy a vasutat tíz ponton megvédelmezzék. A vasutat több helyen elpusztították. A felkelők még Niucsang előtt is megjelentek és fenyegették a várost, melyet kozák tüzéségi védelmezték. A wladivostokport-arthuri táviróvonalat lerombolták. Csifui jelentések szerint Stóssel parancsnokot Tiencinben a kínai főparancsnok felhívta, hogy egy hét alatt ürítse ki Tiencint és Takut. Stóssel azt válaszolta, hogy nincs joga tárgyalni a lázadókkal.

Róma, július 15.

A Stefani-ügynökség jelenti Sanghaiból mai kelettel: Az olasz konzul értesülései szerint Huanban elpusztították az olasz missziót és Fantosati püspököt és két misszionáriust meggyilkoltak. Honanban és Hupeiben is megtámadták a missziókat.

(A hatalmak.)

Pétórvár, július 15.

Mint az orosz távirati ügynökség értesül, a Reuter-ügynökségnek Sanghaiból állítottak biztos forrásból származó az a híre, hogy egy 30.000 főnyi orosz sereg északról Peking felé nyomul, teljesen alaptalan.

Washington, július 15.

Az itteni politikai köröket igen kielégítette *Bülow* grófnak körlevele. A körlevélben újabb teljes megerősítést látják azoknak az elveknek, amelyek az amerikai politikát Kínában irányítják.

Pétórvár, július 15.

Odesszából ma elindult Kelet-Ázsiába a Vörös-Kereszt egy expedíciója, amely egy kórházból 200 ágyúval, megfelelő számú orvosból és irtalmas nénekből áll.

Washington, július 15.

Remey tengernagynak egy Csifuból, e hó 14-éről kelt kábeltávirata szerint tegnap oda két japán szállítóhajó érkezett, melyek egy tenzerészredet, élelmiszereket, tábori ágyukat és löszereket szállítottak partra. A távirat továbbá jelenti, hogy a kínaiakat két állásukban, amelyek a Tiencinnel való vízi-összeköttetéssel dominálták, állítólag megverték. A táviratot Washingtonban biztatlannak tartják, mert semmit sem említ a külföldiek legyilkolásáról Pekingben.

Köln, július 15.

Mint a *Kölnische Zeitung* Pétórvárról jelenti, gróf *Bülow* államtitkár körlevele az ottani irányadó kormánykörökben osztatlan tetszéssel találkozott.

Pétórvár, július 15.

A *Novoje Vremja* mai vezércikkében gróf *Bülow* körlevelével foglalkozik és azt mondja, hogy határozottabb nyilatkozatot a többi hatalmakkal való szolidaritás illetőleg Németország nem is tehetett volna. Most el kell ismerni, hogy a távol keleten teljes nemzetközi koncert alakult.

HIREK.

Budapest, július 15.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Július 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról dejekkorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Azoknak a tisztelt előfizetőinknek, kik a nyári hónapok alatt fűrdőre vagy nyaralóhelyre szándékoznak menni, vagy pedig hosszabb utra kelnek, szolgáljon szives tudomásul, hogy kiadódvatalunk, amint a címváltozásról értesül, nyomban az új tartózkodási helyre küldi a lapot. Ne méltóztatassanak tehát egy rövid levelezőlapnak felhasználásától akkor se visszaradni, ha a nyári szezon alatt talán többször is változtatják lakásukat. A Budapesti Napló kiadódvatala minden bejelentésre rögtön intézkedik és szigorúan megfelel a szerkesztőség intencióinak, midőn az a nyári hónapok alatt is állandó érintkezésben óhajt lenni kedves közönségével.

— Buosu a karmelitáknál. Az angyal földi karmelita-templomban e héten tartják meg a karmelhegyi Boldogasszony ünnepét. A templomban mátló fogva minden este 7 órakor litánia van és a jövő vasárnap, július 22-én lesz az ünnepi bucsu. Ez alkalommal zenés mise, körmenet és szent beszéd lesz a karmeliták templomában. Akik az előirt ajtótosságban részt vesznek, teljes bucsut nyernek.

— Július 14. A franciák nemzeti ünnepe fényes kiválgtással végződött. Több helyütt bálokot és ünnepélyeket is rendeztek. Mint levelezőnk táviratozta, soha még annyi nép nem tolongott az utcákon, mint tegnap este. A szebb utvonalakon csak életveszedelemmel lehetett előbbre jutni. 11 óra tájban a Rue Rivoli, a Rue Royale és Place de la Concorde keresztvezésénél oly nagy tolongás támadt, hogy száz embert úgy összenyomtak, hogy be kellett őket vinni a közeli kávéházakba, ahol azután orvosi segélyben részesültek. Egy asszony súlyosabb sérülést szenvedett és ezért a kórházba szállították, de a többiek csaknem mind a maguk lábán mehettek haza.

— Pusztító árvizek. *Frsmysból* jelentik, hogy Bachorzban, Kozwceban, Wilesében, Bolesztrazyesban és Medykában a szántóföldek viz alatt vannak. Egy tlmási távirat szerint Dolha községet elöntötte az ár. A lakosok a házfedelekre menekültek. A helytartósági elnökség rendelkezése utasított rendelték oda pontonokkal. Nizniowában a Dniesteren át vezető hid veszélyeztetve van. Wygodában a Popper-féle fűrészmalom viz alatt áll. Számos hie elpusztult és a közlekedés megszakadt. A kaluzsi járásban az árvíz szintén nagy károkat okozott. A learatott gabona majdnem egészen elpusztult és a közlekedés fennakadt. A rohatyni járásban sok község viz alatt áll. Attól tartanak, hogy emberéletben is kár esett. Számos marha elpusztult és igen sok ház összeomlott. Száz meg száz ember kenyér és fedél nélkül maradt. A bucaei járás néhány községében több száz lakóház viz alatt áll. A helytartósági elnökség az árvíz sújtotta lakosság inségének enyhítésére a staniszlauer rohatyni kerületekben táviratilag 2—2000, a kaluzsi, dolnai és tlmási kerületekben pedig egyenkint 1000—1000 koronát utalványozott ki.

— Halálozás. Egy bucaresti táviratunk szerint, a roman tudományos akadémiá elhunyt elnökét, *Kretzulescot* ma temették. A temetésen megjelent a király katonai kíséretének főnöke, mint a király képviselője és a miniszterek is. *Diseoco* igazságügy-miniszter a kormány nevében, *Sturdaa* az akadémia nevében és *Arcelean* az Athenum nevű irodalmi társaság nevében, amelynek az elhunyt elnöke volt, mondották bucsuzati beszédeket.

— Kerámiai kiállítás Pétórvárról. Pétórvárott nemzetközi kerámiai kiállításra készülnek, amelynek protektorátusát Jeliszaveta Mavrikievna nagyhercegnő vállalta el. A kiállítás ez év december elején nyílik meg és nemzetközi lesz. A tárlaton egyrészt művészi kivitelű porcellán-, fayence-, opál-, majolika-, agyag-üvegmunkák lesznek kiállítva, azonfelül oly kerámiai tárgyak is, amelyeknek nincs ugyan művészi becső, de érdekesekek a technikájuknál fogva. A külföldi munkák külön osztályt kapnak. Erre az érdekes kiállításra figyelemztetjük a virágzó magyar kerámia művelőit.

— Leégett keményítő-gyár. *Tatáról* telegrafálják, hogy a *Back és társa* cég almás-lízitált keményítő-gyára ma délután kigyuland és teljesen leégett. A tűz átsapott a szomszédos gözmalomba is, de ott sikerült a tüzet elfojtani. A kár nagy.

— **Véres kardpárbaj.** A Ludovika-Adadémia vivó-terében véres kardpárbaj ment végbe ma délután négy órakor. Zubovics Fedor hőnvéd-huszárszados állott szemben Rákóczi István rétsági főszolgabíróval, aki — mint a napokban említettük, — a nőgrádmegyeli rétsági járásban mossai mintára teljesítette a kihallgatásokat. A párbaj előzményei onnan datálódnak, hogy Rákóczi főszolgabíró ellen a belügyminiszter rendeletére vizsgálatot indított a közigazgatási bizottság, amelyben Zubovics Fedor, mint bizalmi férfi vett részt. A panaszosok képviselőjében Milassin ügyvéd járt el, aki ellen a főszolgabíró súlyos kifejezésekkel élt. Zubovics erre heves inzultussal illette a főszolgabíró. Ennek az inzultusnak a következménye volt a ma délutáni párbaj, amelyet az ellenfelek a legszigorúbb feltételek mellett vívtak. Zubovics segedéi Jóny és Kiss huszárkapitányok, Rákóczi szintén huszárszadosok voltak. A rendkívül heves lefolyású párbaj mindkét fél súlyos megsérülésével végződött. Rákóczi főszolgabíró — mint halljuk — a honalja alatt kapott hatalmas vágást, amely állapotát veszedelmessé teszi, Zubovics kapitány pedig az arcán és a jobb kezén sebesült meg. A felek a párbaj után nem békültek ki.

— **Agyonlőtte a menyasszonyát.** Megrendítő szerencsétlenség történt a temesmegyei Gattaja községben. Egy fiatal legény véletlenségből gyilkosa lett a menyasszonyának, akivel a közeli napokban lett volna az egybekelése.

Telki István gattai fiatal ember ellátogatott Korody Veronához, egy fiatal viruló leányhoz, akivel jegyben járt. Már csak napok választották el a két boldog fiatalot az esküvőtől és az utolsó napokat folyton együtt töltötte a szerelmes pár.

Egyész délelőtt egymással évelődtek a vőlegény és a menyasszony. Egyszer csak a legény leemelte a lábról a leány atyjának duplacsövű vadászfegyverét és játszani kezdett azzal.

— Meg van töltve a fegyver?

— A leány pajkosan nevetett.

— Nincs megtöltve.

A legény erre felemelte a fegyvert, felhuzta annak mindkét ravaszát és reá emelte a menyasszonyára.

— No Veronkám, — most nem szabadulsz meg élve.

Ezzel elcsettentette mindkét ravaszát a fegyvernek, amely iszonyatos dörgéssel elsült. A golyó szíven találta a fiatal leányt és azonnal megölte.

A legény kétségbeesve borult menyasszonya holttestére, csókolta, költözgette, de az már kiszivódott. Erre a legény elfutott a házból és öngyilkosságot akart elkövetni, de idejekorán elfogták a csendőrök.

A szerencsétlen leányt a község lakosságának nagy részvéte mellett temették el tegnapi délután.

— **Tandemen a világ körül.** Érdekes vendégei érkeztek ma Budapestnek. Hétel James, amerikai, San-Louisból való vállalkozó szellemű polgár és a felesége, akik esküvőjük után tandem a világkörüli utra indultak.

— **Magyar diákok Párisban.** A párisi nemzetközi diákkongresszuson, mely augusztus ötödikén nyílik meg, közel ötven egyetemi hallgatóval lesz képviselve a magyar diákság. A kongresszuson a magyar diákok közül többen előadást tartanak. Működésük azonban főképp odairányul, hogy a román diákságnak hazafiatlan támadásait erélyesen visszautasítsák. A román diákok — úgy látszik — nem okultak a tavalyi turini kongresszuson, ahol az egész kongresszus megvetéssel utasította vissza nemtelen támadásait, mert az idén újra meg akarják győzni a külföldet a magyarországi románok *martinságáról*. A román diákok nagy apparatussal készülnek a kongresszusra, amiben nagy segítségükre volt a bukaresti kultur-liga, amely egymaga husz román diákok által sorompóba Párisban a saját költségén. Ugyancsak a liga nagyszámban, a magyarság ellen irányuló francia nyelvű röpíratot bocsájtott a román diákok rendelkezésére, akik a kongresszuson ingyen fogják osztogatni ezeket az iratokat. A magyar diákokat azonban ez a támadás sem találta készületlenül, mert a francia nyelvű *Magyar Diáktanács* részletesen ismerteti a magyar diákság életét, történelmi szereplését. Ezt a könyvet, melyet Ludvig Rezső szerkesztett, szintén ingyen fogják osztogatni a kongresszuson. A magyar ifjúság párisi kirándulását a kormány anyagilag is támogatja.

— **Földröngés.** Pétervárdról telegrafálják: Mint Tiflisből e hó 12-iki kelettel jelentik, Kárr körületben a földröngés öt községet és Kagsyman körület szomszédságában több templomot és sok lakóházat elpusztított. Az eddigi adatok szerint 6 ember életét veszítette és kilencen megsérültek. A földröngések tovább tartanak.

— **Életuntak.** Rabina Mari 26 éves, rendőri felügyelet alatt álló leány vasárnap reggel Sziv-utca 34. szám alatt levő lakásán marófogót ivott. A veszedelmes mérég annyira öszezégette belső részeit, hogy a segítségül hivatott mentők eszméletlen állapotban vitték a Rókus-kórházba. Végzetes tetének oka szerelmi bánata volt. — Délelőtt 11 órakor pedig a Kerepesi-úti Munkácsy-kávéház egyik lélekes helyén egy körülbelül 20 évesnek látszó leány szublimátoidattal megmérgezte magát. A mentők őt is eszméletlenül szállították a Rókus-kórházba. Személyazonosságát még nem tudták megállapítani.

— **A Fecskekorony megállása.** Dr. Téry Ödön, kir. közegészségügyi felügyelő, a magyar turista-egyesület ügyvivő alelnöke másfél évtized előtt mászta meg először a Lomnici-ocsuos északi mellékágát, a *Fecskekoronyt*. Ez az utirány azonban igen veszélyes volt és a turisták csak legtrikáiban használták. Dr. Jördán Károly legújában dél felől mászta meg a Fecskekoronyt és ez alkalommal új utat fedezett fel, amely a réginél jóval rövidebb és kevésbé veszélyes. Julius 10-én reggel fél 7 órakor indult el Franz vezetővel Tátrafűrederől és 10 órakor ért a Téry-menedékházba, ahonnan tovább haladva a hóval borított gerincen déli egy órakor a *Fecskekoronyra* érték. Alig érték föl, a mikor heves hóvihár tört ki, amely a leszállást nagyon megnehezítette. Fél 6 órakor érték le szerencsésen ismét a Téry-menedékházhoz.

— **Katona- és cigányzene a Telefon Hírműködésben.** A *Telefon Hírműködés* szerkesztősége ma este 8 óráig 11-ig előfizetőinek szórakoztatására felváltva katona- és cigányzenét közvetít. A zeneközvetítés mellett 1/2 óráig 10-ig a rendes esti felolvasást tartja meg a beszélő újság szerkesztősége, mely alkalommal legújabb hírek és táviratok kerülnek felolvasásra. A felolvasás, valamint a zenezmok megkezdését mindig riadójel előzi meg.

(x) Emke-gyujtó a legjobb!

Koburg Ferdinánd titkára.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

München, július 15.

Német bíróság elé idézték bolgár Ferdinándot. A müncheni törvényszéknek jutott a kiváló szerencse, hogy ítéletet mondhatott *Koburg Ferdinánd* fölött. A pör előzménye regényszámba megy s alább közöljük hiteles adatok alapján.

1897. november havában Ferdinánd fejedelem a bajor metropolisba érkezett. Kisérétében volt *Pfannenstiel* is, aki régenre attasé volt a fejedelem titkos kabinetjében. A fejedelem elutazása után *Pfannenstiel* Münchenben maradt s a város egyik elsőrangú hoteljében bérelt lakást. Néhány nap múlva magához hívatta a szálló igazgatóját és közölte vele, hogy a fejedelem pénztára üres s jelenleg nagy pénzzavarban vannak, szóval kölcsönözzön a direktor azonnal 3000 márkát, hogy a fejedelem akadálytalanul utazhassék tovább Páris felé. *Pfannenstiel* igazolta azt is, hogy a fejedelem számára ilyen ügyleteket lebonolyította jogosult.

A hotel igazgatója, akinek hízelt az, hogy szíveséget tehet Ferdinánd fejedelemnek, kijelentette, hogy a pénz kölcsön adja, de adóselevelet kíván. *Pfannenstiel* készséggel állította ki erre az alábbi irást:

Adósevel.

Én aláírott kötelezem magam, hogy X. igazgató urnak 3000 azaz háromezer márkát Münchenben megfizetek. Ez összeget, melyet kölcsönként kaptam, legkésőbb 1897. december 18-ig köteles vagyok készpénzben megfizetni.

München, 1897. november 24.

Pfannenstiel E.

attasé 5 királyi fensége titkos kabinetjében.

N. B. A fenti összegre *Ferdinánd* bolgár fejedelem kiadásainak fedezése céljából van szükségem.

Néhány héttel az adósevel lejárta előtt az igazgató íjeden értesült arról, hogy *Pfannenstiel* sok fontos aktával megszökött Szófiából. Az attasé ur egy színészű társaságában bukkant fel a kontinens nagyobb városaiban és mindenünnen adósságok hátrahagyásával szökött meg. A pénzt mindenütt *Ferdinánd* fejedelem nevében vette föl.

A valóságra ébredt hitelezők följelentették az álnok attasét s Európa legkülönbözőbb törvényszékei adtak ki ellene köröző levelet. A szállodaigazgató is belátta, hogy egy szélhámos kelepedőbe került. Megírta tehát az esetet a fejedelemnek, aki meghatalmazottját dr. *Lerer-kühat* Münchenbe küldte s kérte az igazgatót, hogy ne üldözze egyelőre *Pfannenstiel* mert fontos állami aktákkal szökött meg, sőt magával vitte a fejedelem magánbeszélgetéseiről utólag fölvert gyorsírói jegyzeteket is. Félő — mondotta a fejedelem küldötte, — hogy ezeket az okmányokat nagy pénzért eladja Oroszországnak. Viszontszolgálatul ígéri a fejedelem, hogy átveszi *Pfannenstiel* adósságait. Ezt a kezességi ígérést többször megismételték és írásban is kiadták s kérték egyszerűságra a direktort, hogy várjon. Pénzt azonban sohasem küldtek s az igazgató sűrűn küldözgette a felszólító leveleket Szófiába.

Egy szép napon újra küldött érkezett — pénz helyett — Szófiából Münchenbe. A fejedelem küldötte ekkor az igazgató ügyvédjével értekezett s azt tanácsolta, hogy adjanak be a bírósághoz följelentést *Pfannenstiel* ellen család miatt. Fontos érdeke ez a

fejedelemnek, mert *Pfannenstiel* titkos akták vannak s ezeket szép szóra nem akarja kiadni. Ha az igazgató megteszi a följelentést — mondta a küldött — akkor a fejedelem nemcsak a 3000 márkát fizeti meg, de az összes költségeket is. Erre az igazgató a műncheni ügyészségnél följelentette *Pfannenstiel* csalás miatt. Nagy erélyvel kezdte az ügyészség üldözni a szökövényt. De két évig nem sikerült elfogni a szélhámost, habár mindig ismretes volt jelenlegi avagy jövőnd tartózkodási helye. Így sokáig időzött egy-izben Szerbiában egy „oroszá házban.” Ekkor már indítványozták is a kiadatását, de a szerb kormány olyan szerencsésen halogatta az ügy elintézését, hogy mire az elfogatási parancs megérkezett, a kis orosz fészek már üres volt. Bejárta Monte-negrót, majd a görög szigeteken tanyázott s félőven át rejtőzött itt a hegyek között egy remeténél.

Vége emberek közé vágyakozott újra *Pfannenstiel* és kedvesével elutazott Monakó felé.

A műncheni ügyészség értesült arról az utiterről és táviratilag intézkedett, hogy a *Pfannenstiel*-párt fogják el. De közvetlenül Monakó előtt megérte *Pfannenstiel* a veszedelmet s utirányt változtatott. Így a hölgy egyedül került Monakóba.

Üldöztesének ideje alatt jól értett ahhoz *Pfannenstiel*, hogy a figyelmet magáról elterelje. Pedig az ügyészség a rokonságát, barátait is megígyeltette. Elrendelték, hogy minden levél, amely ezekhez érkezik, felbontandó. Atyjához, aki erdőhivatalnok Regensburgban, gyakran írt *Pfannenstiel*. De mindég a szakácsnéra címezte leveleit kuszta, elferdített vonásokkal. Az ügyészség erre is rájött s ezután a szakácsné leveleit is felbontották. Néha tréfás dolgokat is cselekedett *Pfannenstiel*. Megírta például apja halálának híret egy előkelő német lapban, hogy a rendőrség figyelmét elterelje róla; majd képes levelezőlapokat küldözgetett az ügyészségnek, amelyben megírta, hogy legközelebb itt, vagy ott jelentkezik.

És mai napig sikerült *Pfannenstiel*nek ez a szeniális bujdosása. Bizonyos például, hogy nemrég Párisban volt, végigjárta a kiállítást s most jó egészségben nyaral Görögországban; de onnan nem adják ki.

A szállodaigazgató ezalatt türelmetlenül várt. Megtudta azt is, hogy a fejedelem már rendbe jött *Pfannenstiel*al legutóbbi párisi tartózkodási idején. Egyéb se kellett az elkeseredett hitelezőnek. Beperele *Koburg Ferdinándot*, a bolgárak fejedelemét, 3000 márká tőke, 57 márká eddigi bünyői költség s a még felmerülő összes költségek erejéig.

A pörben az igazgató a főperes és ő királyi fensége, *Koburg Ferdinánd herceg*, bolgár fejedelem, az alperes. A pör a müncheni *Landesgericht* negyedik polgári tanácsa előtt folyt. Óvatosságból biztosítási végrehajtást is kért a kérérlhetlen direktor.

Ferdinánd fejedelemet szóbeli tárgyalásra idézték és felhívták, hogy egy müncheni ügyvédet nevezzen meg védőjéül. Többszöri tárgyalás után azt a határozatot mondta ki a törvényszék, hogy ebben az igényben nem mondhat ítéletet. Az ügyészség ugyanis tudomására hozta a törvényszéknek az igazságügyminiszter egy rendeletét, amely szerint idegen államfők nem vonhatók felelősségre német bíróságok által.

A panaszos ügyvédje ekkor makaocsági ítéletet kért a fejedelem ellen, de a törvényszék ezt a kérélmel is elutasította, mert — ugymond a végzésében — ehhez is szükséges a fejedelem megidézése, ami pedig ezalatt nem történhetett meg.

De azért a dolognak még nincs vége. A szállodaigazgató kijelentette, hogy ő bármily uton is az igazához, illetve a pénzéhez akar jutni.

FŐVÁROS.

(*) **Az ószeresek panasza.** Az ószeresek a Petőfi-utcahá szokták hordani az ószezérolott ruha-féléket s ott a ruhakereskedőknek ismét eladogatják. A főváros egyik újabb keletű szabályrendelete azonban megtiltotta az ócska ruhaneműek árusítását és e célra csupán a zsidópus-piacot jelölte meg. Az ószeresek eleinte erősen felzúdulnak a tilalom ellen s a Petőfi-utcahá az üzérkedést tovább folytatták. Ekkor a rendőrfőkapitányság vetette közbe magát s a tilalmat áthágó ószereseket összefogdostatta s karhatalommal tisztította meg a Petőfi-utcát. A VI. kerületi előjáróság, mint illetékes elsőfoku iparhatóság a kizárás miatt megindította a feljelentést ószeresek ellen az eljárás és sorra megbüntette őket. Az ószeresek testülete erre a tanáchoz fordult s kérte a szabályrendelet megváltoztatását, vagy legalább a végrehajtásának felüszegését, mert szorintók ettől az ószeresek existenciája függ. A tanács azonban nem segíthetett az óregnemű üzérké baján, mert a szabályrendelet intézkedéseit nem hagyhatta figyelmen kívül. Több rendbeli felebbezések következtében az ószeresek ügyében a kereskedelmi miniszter mondotta ki ma a végső döntést. A miniszter teljességgel elfogadta a főváros álláspontját, az

öszeresek kérelmét elutasította és a Petőfi-utcai üzérkedést végleg tiltotta, az öszeresekre kiszabott büntetéseket pedig jogérvényesen helybenhagyta.

SZÍNHÁZ, ZENE.

**** A kiállítási szezon.** A párisi színházak kiállítási szezonja fényes eredménnyel kecsegteti az igazgatókat. A színházaknak már júniusban csaknem kétszer akkora volt a bevételük, mint tavaly júniusban. Az idei június 2,000,000 frankot jövedelmezett, a tavalyi csak 1,200,000 frankot. A színházak élén a nagy Opera vezet, amelynek egyetlenegy hónap lefolyása alatt 400,000 frank volt a jövedelme. Utána Sarah Bernhardt színháza következik a sorban 320,000 franknyi bevételével. Ebben a színházban tudvalevőleg Rostand Aiglónja járja, amelynek napi jövedelme még ma is 11—15,000 frank. Nyomon követi ezt a színházat a Chatelet, az Opera Comique, a Vaudeville (a Szókimondó asszonysággal), a Varietés (Offenbach Haramiák című operettjével), a Porte-Saint-Martin (Cyranoval), a Nouveautés s a Palais Royal. A Comédie is, amely az Odéon épületében tanyázik ezuttal, nagyobb bevétellel dolgozik, de azért korántsem akkorával, a mekkorával saját épületében dolgozhatnék. A mutatóványos helyek pénztárai is duzzadnak a roppant jövedelemtől. A hippodromnak például hétköznaponként 10—12,000 frank a jövedelme, vasárnap- és ünnep estén azonban 24—30,000 frank is. A kiállításon belül rendezett ünnepségek hatása tehát nem érzik meg a színházak jövedelmén. Aránylag legkevesebb még a jövedelem a péntek estékén, a *jour sélecten*, amikor fel szokták emelni a kiállítási belépőjegyek árát.

Londoni levél.

— Színházokról és mulatságokról. —

London, július 10.

A Hyde Park Rotten Row-i lovasait bámuliam és meg nem állhattam, hogy elragadtatásomnak magyar nyelven ne adjak kifejezést. Egy alacsony, kis öz ember állt közvetlen közelemben.

— Ön magyar?

— Ön is az?

Az ismeretség külföldön gyorsan megy, egy nemzetbelieké közt. Tíz perc múlva már javában szidta új ismerősöm a boerokat. Csodálkozva néztem reája.

— Mit akar attól a szegény, szabadságáért küzdő néptől?

— Hogy mit akarok?

A Sutherland House-t, a Bridgewater House-t, a Lansdowne House-t, és még egy rakás House-t sorolt el. Kíváncsian tudakoltam e sok nagyuri palota és a szegény boerok között levő összefüggést. Mire a derék honfitárs sok keserőséggel adta elő, hogy e paloták mindégységében a legtrikább műrekeket őrzik lakat alatt és az idegenek csak az esetben nyernek engedélyt e Rubens, Rembrandt, Velasquez, Murillo, Bellini, Tizian, Raffael, Van Dyck remekek megtekintésére, ha a palotatulajdonosok nem tartózkodnak Londonban.

Még mindig nem érttem a dolgot.

— Igen, panaszkodott a derék öreg, a boer háboru ez idén meghosszabbította a londoni szezont. Mert míg máskor az angol főurak Blackpool, Bridlington, Hastings, Beachy Head fürdőhelyeken, vagy falusi kastélyaikban tartózkodnak, addig az idén legfeljebb Henleybe rándulnak ki a regatta versenyekre.

Ennek a jó magyar urnak, aki annyira el volt keseredve, hogy nem láthatta az angol főurak palotáiban levő múkieket, figyelmébe ajánlottam a 157 New-Bond-Street alatt fekvő Continental Galleryt. Bizony van ez oly érdekes — különösen magyar emberre nézve — mire akármelyik Houseban levő festménygyűjtemény.

És ha mindjárt a szomszéd tereben csak Mr. F. Carruthers Gould politikai torzképei foglalnak helyet, ez nem von le semmit halhatatlan Munkácsynk értékéből.

Az a sok angol pair, lord valószínűleg nem a fentemlített karikatúra rajzoló 106 torzképeért, nem is a Munkácsy kiállítás termeiben ugranyosnak kiállított: Boehmann Pyke Nott; Albert Flamm, Albert Auz, E. Gunter, William Weekes, H. Flockenhaus, Leo Littrow, J. A. Nerner, Nordgren és több, többé-kévesebb jelentősebb modern festő művei kedvéért keresi fel a Continental Galleryt, mert, a látogatók legnagyobb része kizárólag a Munkácsy-képeknek szenteli minden figyelmét.

Huszonöt Munkácsy-kép, mindannyi jelentős és érdekes. A Kalvária tanulmányok, a *Javíthatatlan* mindkét példánya (nagyobbik és kisebbik), a *Strika*,

a *Krisztus Pildtus előtt* (második, kisebbik eredeti), *Mozart halálhúsa*, *Krisztus a keresztján* állandó érdeklődés tárgyai. A *Parc Moncaam* és a *Parc Colpach* a tájképekdedelők figyelmét kötik le. A *The Recitalhoz* és a *The Apotheosis*hoz pedig alig lehet hozzáférni.

Délután három órakor, mikor a Bold Street festmény-Gallery-i üresen szoktak állani — a Munkácsy kiállítás már erősen látogatott.

A napokban érdekes vendégei voltak a kiállításnak. A Pólaból ideérkezett István főherceg látogatta meg a Continental Gallery-t. Deym gróf osztrák-magyar nagykövét kalauzolta a fejedelmi vendéget, kíséretükben voltak még: Eszterházy Miklós, Lajos és Rudolf hercegek és Esterházy Lajos hercegné, a bájós Cziráky Margit grófnő.

István főherceg tisztelőre követünk 2-ikán fényes estélyt rendezett a Berkeley-Squareon fekvő palotájában. A husz tagból álló vendégsereg hajnali kettőtől mulatott Pozsár Pista székesfehérvári oigánybanda zenéje mellett. A főherceg alig tudott betelni a magyar nótákkal, el is beszélgetett a derék cigányokkal.

Gróf Deym figyelmeztette a banda primását, hogy István főherceg tőszja után huzzon reá a *Gott erhaltara*. Pozsár Pista helyeslőleg bólintott. Mikor aztán a főherceg befeljezett mondókáját, a banda teljes tüzzel röghujtott a *Rákóczy-indulóra*. Gróf Deym bizony zavarba jött, de mikor látta, hogy az egész társaság, élükön az Esterházy hercegekkel, zajos tapással jutalmazta Pozsár Pista furlangját, ő is velők tapsolt...

Az hírlik különben, hogy a St. James's Hallban lezajló Magyar Egyesület estéjén a nagykövet és kísérete is részt vesz. Legalább Felbermann Lajos, az est fáradhatatlan rendezője bizton reméli. A Magyar Egyesület tancsestélyt szokott rendezni, amelyen az angol arisztokrácia is részt vesz. Az idén azonban, tekintettel a háborus világra, egy szerény koncertet rendeznek, amelynek műsora azonban még most — két nappal az est előtt — sincs megállapítva.

A St. James Hall-ról jut eszembe, hogy Kubelik e napokban adja ott második hangversenyét. Paganini B-moll és Palpiti koncertjét, Wieniawski Faust Fantáziáját és Bach Chaconneját fogja játszani. Itt is tetszik e fiatal zseni, de a magyarországi Kubelik-láz aligha fog fölújulni.

A rendes londoni szezon, amely április, május és június hónapokban szokta elérni a zenitjét, ez idén mintha csak most kezdene élénkülni. A Commons' Court és a Peers' Court most tartja érdekes üléseit, a South Kensington negyed palotái telve tulajdonosaikkal.

Este színültig megtelnek a világváros fényes színházai és mulatóhelyei. A Royal Operában (Covent Garden) egymást követik a világ legelső énekművészei és művésznői: Mme Melba, Mme Suzanne Adams, Mlle Zelia de Lussan, Gulbranssoné, Gadskine, Fritzi Scheff, Jean de Reszke, Ernst Krausz, Saleza, Piançon, De Lucia, Bensaude felváltva, olasz, német és francia operaelőadásokban mutatják be a kontinens énekművészetét. A Lyceumban Henry Irving, a legnagyobb angol drámai színész osztozkodik a babérokon Miss Ellen Terryvel. A Haymarket-színházban *The School for Scandal* (Boitrányok iskolája) című dráma közeledik századik előadása felé.

A *Shaftesbury* színház a napokban tartja egy új nagyhirű angol operette, a *The Casino Girl* bemutatását. E premiérnek növeli érdekességét, hogy első este a *newyorki* Casino teljes személyzete (80 tag) játszik.

Teljes sikert és nagy népszerűséget jósolnak Leslie Stuart *Florodórjának*. A Lyric színház szemképrátót díszetekkel mutatja be a darabot. *Florodóra* lesz — úgy látom a távolból — a budapesti jövő színházi szezon elsőrendű eseménye. Föltéve persze, hogy itt Londonban nem támad hirtelenében valami más óriási színházi szenzáció.

Bányai Sándor.

MŰVÉSZET.

□ A Műsarnokból. Az országos magyar képművészeti társulat műtárosa, Telepy Károly szabadságra ment. A társulat ügyeit a nyári szünet alatt Zala György helyettes igazgató és Tolnay Béni segédtitkár intézi, aki naponta hivatalos órát tart a városligeti műsarnokban.

□ A szepművészetek Spanyolországban és Murillo. Ily című műtörténeti munkára hirtet előfizetést *Gombos Ferenc* kolozsvári kiadó. A mű szerzője *Ferenczy József*, a kolozsvári egyetemen az esztétika tanára, aki több könyve és a műtörténeti cikkeik egész sora révén régi ismerőse a művészetszerető közönségnek. A 17—18 ivre terjedő munka előfizetési ára

3 korona, ezt az összeget a kiadó címére kell küldeni. Szeptember hó elsején jelenik meg a könyv nyomtatásban.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ A bűnvádi rendtartás tárgymutatója. Most jelent meg *Bettisros tárgymutatója a bűnvádi rendtartáshoz* című kötet, összeállította Bodor László, kolozsvári táblabíró. A munka célja, hogy a bűnvádi rendtartás nagy anyagalmazában gyorsan és biztosan megtalálják mindenki azt, amire szüksége van s még az új és nehéz törvényben kevésbé járatosoknak is utmutatója legyen. Ugy van összeállítva e tárgymutató, hogy a megfelelő felszó alatt nemcsak utalás történik a törvény ama helyére, ahol a keresett rendelkezés megtalálható, hanem, idézve van maga a rendelkezés is rövid kivonatban; ott pedig, ahol kivonatolni nem lehetett — szó szerint. E mellett egyes, olyan rendelkezésnél, melyeknél a törvény helyes értelmezése érdekében szükség volt, — rövid kivonatban ösmerteti a szerző a törvény indoklását is. A munka bolti ára bekötve 5 korona és Grill Károly könyvkereskedésében kapható.

○ A kereszténység jubileuma alkalmából a Szent István-Társulat kiadásában megjelentek: Gondolatok a századvégi hódolatnak és a magyar katolicizmus kilencszázadik jubileumának ünnepe. Irta: *Froháska Ottokár*. Ára 1 korona 20 fillér. Szent István első magyar király. A kereszténységnek Magyarországnak kilencszázad estzendei jubileuma alkalmából. Irta: *Kisfaludy Z. Lajos*. Ára 32 fillér. A Szent Jób, vagy az első apostoli király szent jobbkézének története. Irta: *Czernner Lajos*. Ára 8 fillér. Nagyszonyunk Szűz Mária. A hitatos könyörgések gyűjteménye. Ára 8 fillér. A legméltóságosabb oltári szentiség előtt egy imádságban eltöltött óra öt percre beosztva. Ára 8 fillér. Jézus Szentéges Szívének litániája. Nemkülönbön hódoló, megkövetés és felajánló imádságok Jézus Szentéges Szívéhez. Ára 6 fillér. A könyvek megrendelhetők a Szent-István-Társulat kiadóhivatalában: Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 28. szám.

○ Az értékpapírforgalom megadóztatása címen értekes szakmunka jelent meg, mely a törvény gyakorlati használatát részletesen ismerteti. A munka szerzője dr. *Ruzs Andor* ügyvéd. A munka a törvény magyarázatán kívül kiterjeszkedik a nevezetesebb tőzsdéi- és tőzsdén kívül kötött értékpapírforgalmi ügyletek, a tőzsdéi lezárolási eljárás, valamint az összes szakavagó kérdések fejtegetésére, és párhuzamot von az osztrák és német törvényhozások hasonló alkotásai között. Minthogy az értékpapírforgalmi adó nemcsak a tőzsdén kívül a bank- és váltóüzleti forgalomban, sőt a magánérintkezésben kötött összes ügyletekre is kiterjed, az említett munka közhasznú. A műhöz függelékként az 1900: XI. t.-c. és a végrehajtási rendelet szószarinti szövege van csatolva. Ára 3 korona. A Grill Károly-cég kiadásában jelent meg.

○ *Megvirrad még valaha.* (Regény 3 kötetben. Irta *Werner Gyula*. Az Athenaeum olvasótára, VIII. évf. 18—20. sz. Ára három osinos vászonkötésben 3 korona.) *Werner Gyula* a regény fajnak legnehezebbikét: a történeti regényt műveli. Nehéz, mert megkívánja, hogy az író ne csak az embert ismerje, hanem olyan kornak hatását mutassa meg rajta, mely letűnt, melyet csak történeti források, rég elfelejtett és elrejtett emlékiratok tárhatnak fel előtte. *Werner* most megjelent regényében a negyvennyolcas és ötvenes éveket rajzolja; ez nem tette könnyebbé feladatát, sőt megnehezítette, mert nagyobb próbára tette objektívitását. A Kendi-család története, eszméi, a kor története és eszméi egyuttal. Imre és Ágnes a forradalmi iránynak képviselői és a regény romantikus színezésű alakjai. Elszántak, vakmerők, mindent kockára tesznek eszméjük sikeréért. Szembeszök és erős indulat ragadja őket, a legérdekesebbek kalandokba keverednek, a nélkül, hogy valószínűtleneké válnának. Kendi Mihály, a nagy ur hűvese, a nagy asszony, Gerenday, az adminisztrátor és környezetük a konzervatív felfogás hirdetői. Az ő világuk a mult, ami szép, ami jó, azt csak benne látják. Az eszméknek, az ellentétes felfogásoknak e csendesebb küzdelmébe rémesen hangzik bele az olah lázadóok rejtentő ívöltése. Erős, hatalmas, megkapó rajz ez. És az az író, ki e komor, zord képetet varázsolta elénk, mily szelid, lágy színekkel festi a szerelmi idilleket. A szép regény értékét növeli a szerző magyaros, eredeti fordulatokban gazdag nyelve.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ A „titkár” ur úszemel. *Latzkó Virág* Béláról van ismét szó, akinek viselt dolgai már eleget foglalkoztatták a büntető törvényeszeket. Különböző csalások és lopások miatt eddig háromszor ítélte már el a büntetőtörvényeszek. Ezekből a büntetések közül *Latzkó Virág* Béla eddig csak egyet töltött ki, a másik kettő még felsőbb bírósági döntés alatt van. Tegnap — ennek adóára — ennek ízben ítélte el a büntetőtörvényeszek szüneti tanácsa család büntette miatt.

A fiatal, 18 éves széhalmas ez év április 30-án megismerkedett a Carré-fele cirkuszban *Verdier Lucie* nevű műlovarnóval, aki ott alkalmassá szerzés miatt megfordult. *Latzkó Virág* Béla a műlovarnó előtt úgy adta ki magát, mintha ő volna Carré titkára s ebbeli minőségében azzal áltatta *Verdier* Luciet, hogy szerződése érdekében mindent el fog követni a cirkusz tulajdonosnál. A műlovarnó ezt az ígéretet készvonzul

vette s szentül elhítte Lutzkó Virág Bélának, midőn ez még az nap délután meglátogatta a lakásán, azt az állítást, hogy Carré megengedte neki, hogy a cirkuszban próbavaglást tehessen. Egyuttal azt is mondta a műlovárnak, hogy az igazgató azt izeni neki, hogy a próbavagláshoz szükséges felszereléseit viesse a cirkuszba.

Verdier Lucie gyanúlanul adta át a „titkár” ur által előhívott Markus Jakab hordárnak 500 frank értékű felszereléseit és ruhaneműit. Lutzkó-Virág Béla ezeknek a felszereléseknek egy részét nyomban eladta, a ruhaneműket pedig megtartotta magának. A turpisság csakhamar kiderült s a műlovárnó panszára Lutzkó-Virág Béla ismét bekerült méltó helyére a fogházba. A dr. Sánta bíró elnöklelte által megtartott főtárgyaláson a család büntetvényt vádolt Lutzkó-Virág Béla sűrű könnyhullatás között ismerte be bűnét. A törvényszék ur. Polgár alügyész vádbeszéde és dr. Török Sándor ügyvéd védelme után a bíróságot hat havi börtönrre ítélte. Ez az ítélet — amelyből négy hetet már kitöltöttek vett a bíróság — nyomban jogerőssé lett.

SPORT.

Magyarok győzelme. Párisból telegrafiják nekünk: Ma volt az olimpiai versenyek döntő napja, mely a magyar atléták teljes diadalmára végződött. A diszkoszvetés világbajnoka Bauer Rezső (B. T. C.) óvári gazdász 36-04 métert dobott. — Gőnczy (B. E. A. C.) magas ugrásban harmadik, Crettier Rezső (M. U. E.) súlydobásban negyedik, Kauzer Károly (M. A. C.) rudugrásban negyedik lett, Schubert (M. U. E.) az élőlécversenyből győztesen került ki.

Tatal löversenyek. Igen nagy közönség jelenlétében folyt le ma Tatán az ideai löverseny. Budapestről, Győről, Komáromból hosszú különvonatok érkeztek Tatára, ahova az arisztokrácia sok tagja már tegnap megérkezett s velük a Karlsbadban volt angolok nagy része is. A versenyek maguk várakozáson felül sikerültek, csak két kellemetlen incidens zavarta meg a fogadókat; az egyik, hogy Laznik istállófiú elnézett egy versenyt Withe Ladyvel, amiért meg is dorgálta a lovaregyséletek igazgatósága, a másik, hogy a startgéppel való indításnál a nagy favorit megállt a startnál. Különbön megnyerte volna a versenyt, mert így is második lett. Valóságos kis tüntetés támadt erre a startgép ellen, amelyet a tömérdek panaszkok után most már valószínűleg kizárnak az alkalmazásból. Nagy szerencséje volt ma különben gróf Pejacevich Albertnek, aki *Bencével* és *Ufaluvával* a nap két legnagyobb versenyét megnyerte. Az akadályverseny nyertesét, Rézest pályatévésztés miatt diszkvalifikálták. Az eredmények ezek:

I. Komárom megye eladó handikap. Díj 2000 korona. Távság 1000 méter. Herceg Pálffy M. Eglantineja (Cleminson) első, báró Üchtritz Zs. White Ladyje (Laznik) második, Wahrmann R. Barmajda (Finan) harmadik, azután Sónaj, Muculani, Zsámokré, Bendeguz, Dijnok. Ítélet: Biztosan nyakhozszal nyerve, két hozszal harmadik. Totalizátor: 10 : 33. Helyrefogadások: I. 50 : 63, II. 50 : 96, III. 50 : 77. Laznik istállófiút vigyázatlan lovaglás miatt szigorúan megintették.

II. Eladóverseny. Díj 3000 korona. Távság 1200 méter. Báró Üchtritz Zs. Kynasztja (Laznik) első, Dreher A. Gezantka (Dávid) második, Szemere M. Felénkje (Lovász) harmadik. Ítélet: Biztosan 1 1/2 hozszal nyerve, 1 1/2 hozszal 3-dik. Totalizátor 10 : 21.

III. Esterházy handikap. Díj 4000 korona. Távság 2400 méter. Gróf Pejacevich A. Ufaluja (Poole) első, Herzeg M. Corsicaja (Rosack) második, Okolcsányi O. Drávaja (Finan) harmadik. Azután Cinquevallo, Walkower, Gourandine, Oszkár. Ítélet: 5 hozszal nyerve, 2 hozszal 3-dik. Totalizátor 10 : 97. Helyrefogadások: I. 50 : 76, II. 50 : 146, III. 50 : 91.

IV. Tatal handikap. Díj 3000 K. Távság 1200 méter. 2 évesek. Gr. Károlyi M. Néha-Nehaja (Huxtable) első, Gr. Eszterházy F. Nachtwächterje (Cleminson) második, Gr. Forgách J. Szárnyas (Poole) harmadik, azután Galeotto, Fergegét. Ítélet: Biztosan 1 1/2 hozszal nyerve, 1 1/2 hozszal harmadik. Totalizátor: 10 : 49. Helyrefogadások: I. 50 : 62, II. 50 : 55.

V. Remeteségi-díj Díj 3000 korona. Távság 1000 méter. Gr. Pejacevich A. Benozseje (Poole) első, Schosberger L. Iluzion-ja (Travniosek) második, Gr. Bathányi E. Gingerbreadje (Cleminson) harmadik. Azután: Oppositó, Tippu tipp, Schweine Baron, Szegű, Ártus, Danseuse. Ítélet: Küzdelem után nyakhozszal nyerve, 1 1/2 hozszal harmadik. Totalizátor: 10 : 31. Helyrefogadások: I. 50 : 64, II. 50 : 97, III. 50 : 82.

VI. Gátverseny. Díj 200 korona. Távság 2400 méter három éveseknek. Gr. Pálffy M. Alamizsna-ja (Hesp) első, Geist G. Redactor-ja (Csompora) második, Mr. Lincoln Banditja (Rosack) harmadik. Azután: Lady May, Jugurtha, Namenlos, Zaza. Ítélet: Könnyen egy és fél hozszal nyerve, két hozszal harmadik. Totalizátor: 10 : 20. Helyrefogadások: I. 50 : 52, II. 50 : 53, III. 50 : 55.

VII. Eladók akadályversenye. Díj 2000 korona. Távság 4000 méter. Flesch A. száz. Wagner-je (Rosack) első, Dreher A. Gogeri-je (Wheler) második, Gróf Eszterházy F. Curtain-ja (Lipovinszky) harma-

dik. Azután: Ermanek, Clarion, Rézes. A versenyt igen könnyen Rézes nyerte meg, de pályatévésztés miatt diszkvalifikálták. Totalizátor: 10 : 34. Helyrefogadások: I. 50 : 84, II. 50 : 84.

VIII. Lötényésző mezői gazdák versenye. Díj 800 korona. Távság 1600 méter. Dobó István szegedi gazda Kaer-ja első. Futott hat ló.

Karlsbadi löversenyek. Ma volt utolsó napja a karlsbadi versenyeknek, a tatali löverseny miatt megosapant érdeklődés közt. A 30.000 koronás két éves versenyt *Don Diego*, báró Königswarter ló nyerte meg *Tarantella II.* és *Nézz reám* ellen. A részletes eredmények a következők:

I. Kétévesek eladóversenye. Díj: 3000 korona. Távság: 1000 méter. Gróf Orssich P. Baedecker-je (Bulford) első, Béchy A. Belaria (Wilton) második, Engelhard F. Aquarist-ja (Guss) harmadik. Azután Pedant, Szent Kleofás. Ítélet: Küzdelem után rövid fejjel nyerve, egy és fél hozszal harmadik. Totalizátor: 10 : 25. Helyrefogadások: I. 50 : 70, II. 50 : 84. A győztest 4800 koronáért visszavásárolták.

II. Eladó gátverseny. Díj 3000 korona. Távság 2400 méter. Rohoncey G. Rosszaja (Kolosy) és Mr. Redgrey Driverje (Sinn) holtversenyben első, herceg Anersperg F. Sylvestere (Williamson) második. Ítélet: Holtverseny 3 hozszal harmadik. Totalizátor: 10 : 11 (Driver) 23, (Bosszu). A győztesekre nem volt ajánlat.

III. Kétévesek eladóversenye. Díj 3000 korona. Távság 1200 méter. Báró Königswarter H. Don Diegoja (Adams) első, Söllinger száz. Tarantellája (Wilton) második, Blaskovits EL. Nézz reámja (Black) harmadik. Azután: Eleget, Dunagyöngye. Ítélet: Küzdelem után rövid fejjel nyerve, 5 hozszal harmadik. Totalizátor: 10 : 38, helyrefogadás: I. 50 : 110, II. 50 : 137.

IV. Beaten handikap. Díj 3000 korona. Távság 1600 méter. Hold E. Jeromeje (Slaek) első, Weili ménes Irribumja (Rossiter) második, B. Königswarter H. Sandwichja (Adams) harmadik. Azután Küllönc. Ítélet: Biztosan 3/4 hozszal első, 5/4 hozszal harmadik.

V. Eladók akadályversenye. Díj 4000 korona. Távság 4000 méter. Mautner V. Trilbyje (Bukenham) első, Péchy A. Stewartonja (Sheybal) második, Roth F. Sarcastica (Kolosy) harmadik. A versenyt Sarcastico nyerte meg, de Coekaja terhéből elvesztett minék főtátnak diszkvalifikáltak. Nagy térelőnyvel nyerve. Totalizátor: 10 : 18. A győztest visszavásárolták.

VI. Kétévesek Beaten handikapja. Díj 3000 korona. Távság 1100 méter. Weili ménes Shame-rockja (Rossiter) első, Rohoncey G. Doni Kozák (Wilton) második, Trauttmannsdorff S. Socius (Hyams) harmadik, azután Cheerup. Ítélet: Igen könnyen két hozszal nyerve, 1/2 hozszal 3-ik. Totalizátor: 10 : 18. Helyrefogadások: I. 50 : 72, II. 50 : 94.

TÁVIRATOK.

Linz, július 15. Annak a két turistának a neve, akik, mint már jelentettük, a Pragerhütte közelében hólavina következtében lezuhantak, *Witte* Heléna és *Radenacher* Meta, mindketten Berlinbe valók.

Bukarest, július 15. Hardy Artur, az Egyesült-Államok jónnan kinevezett követe, ma nyújtotta át a királynak megbízó levelét.

Sztrájk.

Rotterdam, július 15. A péksegédek egy nagy gyűlése elhatározta, hogy sztrájkba lépnek.

Hamburg, július 15. A kikötő-munkások sztrájkba léptek. A munkaadók szövetsége utimatumot küldött a munkásokkal, melyet ezek nem fogadtak el, mire a munkaadók az összes kikötő-munkások egy hatodát, 1500 munkást elbocsátották. A sztrájkolók száma több 2000-nél. Rendezéséig eddig nem fordult elő.

Közigazgatási táviratok.

Szofia, július 15. A pénzügyminiszter elrendelte az 1888-ik évi augusztus 1-én fölvetett kölcsön szelvényének kifizetését és már letette a szükséges alapokat Londonban, Robert- és a Lubock és társaféle bankoknál.

Napirend.

Naptár. Hétfő, július 16. — Római katolikus: Karmelh. B. A. — Protestáns: Ruth. — Görög-orosz: (július 3.) Jácint. — Zsidó: Thamus 19. — A nap két 4 óra 40 perccel reggel. — Nyugszik 7 óra 36 perccel este. — A hold két 9 óra 27 perccel este. — Nyugszik 8 óra 56 perccel reggel.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órakor. A székesfővárosi magánépitési bizottságának ülése d. u. 5 órakor az új városházán.

Gazdtilán holmik árverése a főkapitányságon délelőtt 9 órakor.

Nemzeti múzeum: Állat- és érványtára nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépti-díj mellett megtekinthető.

Allandó műcsár a városligetben műcsarnokban nyitva délelőtt 9 órától délután 6 óráig. Belépődíj nincs.

Iparművészeti múzeum zárva. Mezőgazdasági Múzeum zárva. Országos Képtár zárva.

Teknológiai iparmúzeum nyitva d. e. 9—12 óráig és d. u. 3—5 óráig.

Közelekedési múzeum a városligetben, nyitva délelőtt 9—12 óráig és délután 2—5 óráig.

Egyetemi füvészkert az Üllői-uton, nyitva délelőtt 8—12 óráig és délután 2—6 óráig.

Földtani múzeum zárva.

Az összes könyvtárak zárva vannak.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut. 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-12 óráig és délután 2 óráig. Tudakozó-osztály és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Kerepesi-ut. 22. szám alatt. Hivatalos órák délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása. A Keleti miniatűr és kereskedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városliget iparcarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi (kirendeltségek központi üzletvezetősége Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

KÖZGAZDASÁG.

Ankét a tőzsdén.

Budapest, július 15.

Mint említettük, szombaton délután Kornfeld Zsigmond elnöklelte által megkezdődött az ankét az idegen buzának a határidőzletben való szállítása tárgyában. Az értekezletet Kornfeld Zsigmond elnök hosszabb beszéddel nyitotta meg, jelezve az értekezlet összehívásának célját.

Az őrlési forgalom megszűntetése alkalmával fölmerült, ugymond, az a kérdés a tőzsdetanács előtt, hogy miután az őrlési forgalommal kapcsolatban a külföldi buza importja meglehetősen nagy szerepet játszik, most, amikor az őrlési forgalom megszűnt s így az idegen gabona nem játszhatja azt a szerepet, amelyet eddig játszott, nem kellene az usance-okat olyan értelemben megváltoztatni, amely a külföldi búzát, hacsak külön kikötve nem volt, a határidőre való szállításból kizárja.

Mint minden dolgot, úgy természetesen ezt is különböző módon lehet megvitatás tárgyává tenni. Így némelyek azt hozták fel, hogy ez a kizárás hasznos intézkedés volna, mert a rosszabb minőségű külföldi buza rossz hatással van a magyar buzára; mások ismét cárosnak mondták az intézkedést s felhozták ellene, hogy Budapesinek mint nemzetközi piacnak jelentősége éppen abban áll, hogy nem szorítkozik kizárásra a magyar buzára, hanem foglalkozik a szomszéd keleti államok termékeinek értékesítésével is.

Mint hogy pedig a tőzsdetanács nem akart ebben a kérdésben a nélkül dönteni, hogy az urak véleményét meg ne hallgassa, felhívja őket, hogy a kérdésben mondják el véleményeiket.

Klein Gyula meglepéssel fogadja az elnök kezdeményezését, melyből kifolyólag az érdekeltek testületek ezen tanácskozára meghívták, mert a közvetlen érintkezés több kilátást nyújt arra, hogy egymást megértsék.

A szerb buza kérdése direkt következménye az őrlési forgalom beszüntetésének. E beteg helyzet szanálása csak az őrlési forgalom újbóli életbe lépésére által lehetséges, más eszköz teljes eredményt nem biztosít. A visszahelyezésre pedig megvannak az előfeltételek, mert a hangulat a magyar agrár körökben, de az osztrák molnárok körében is lényegesen megváltozott az események behatása alatt. Normális években a szerb buza bevitele lehetetlen, mert magunknak is kiviteli feleslegünk van, tehát arainkkal oly színvonalra kell alászállnunk, mely a bevittet kizárja. Abnormis rossz termés esetén pedig a szerb buza még akkor is a váterületbe jut, ha a határidőzletből kizárjuk. A szerb buza kizárása a kereskedelmi szerződés szellemével összeütközik, a kormány tehát ily intézkedéseket nem is tehetne. Ha a szerb buza kizárásából a mezőgazdaságra nézve bármely előny volna, kompromisszumra volna hajlandó. De ezt az e dergi tapasztalatok alapján nem várja.

Ezután Dery Izidor a Fővárosi Malomegyesület képviselőjében a vidéki malomiparok országos egyesülete által is elfogadott következő indítványt terjesztette elő:

Tekintettel a budapesti gabonapiac lehetőleg megóvándó nemzetközi pozíciójára, valamint érdekeinek a bécsi gabonapiacnál szemben való megerősítésére, nem ajánljuk a külföldi buza szállíthatóságának kizárását, de javasoljuk, hogy ezenkívül a budapesti buzapiacot egyes kiváló hazai vidéki vagyis származási helyük szerint megkülönböztetett buza-fajokban külön határidőzlet honosítsassék meg, miáltal módjában lesz a gazdaközönségnek, hogy buzáját tetszése szerinti időben s tetszése szerinti későbbi határidőre is, az ugynevezett arbitrage igénybevétele nélkül eladhatta, a malmoknak pedig, hogy későbbi szállításra eladott lisztjüket az őrlésre alkalmas és szükséges buza-fajokkal fedezhessék. Indítványozzuk továbbá, hogy ugy az általános, mint a származás szerint megkülönböztetett buzával való határidőzletben, a szokásokban megállapítottól magasabb fajsúlyu buza szállítása esetén az átvevő arra köteleztessék, hogy a szállítónak a szerződéses áron felül minden teljes hektokilogram jajsúly többletet métermázsánként 10 fillért megtérítsen. Végül azt javasoljuk, hogy jóvőre a keverék-hányad súly szerint állapíttassék meg.

Bacher Emil egészében magáéva teszi a Malomegyesület indítványát. Nézete szerint az idegen buza kizárását célzó mozgalomnak rugóit az őrlési forgalom megszűntetése képezi, amelynek visszaállítását legelső sorban a magyar gazdaközönség fogja, saját kárára okulva, követelni. A magyar buzának arát nem a szerb buza szállíthatása nyomta le az utóbbi időben, hanem éppen az őrlési forgalom megszűntetése.

Kornfeld elnök: Mielőbb tovább mennünk, ki akarom jelenteni, hogy a tisztelt szónok urak beszédeibe egy kis tévedés csuszott be. Itt nem szerb buza kizárásáról van szó, hanem általánosságban külföldi buzáról. Az a kérdés, vajjon az usance-gabonánál különbözőség tétessék-e külföldi és magyarországi buza között. Ennek konstatálását nagyon fontosnak tartom azért, hogy minden látszatát elvegyem annak, mintha egy velünk barátságban élő, szomszédos állam ellen bármilyen támadás lenne itt intézve, kötelességemnek tartottam arra felhívni a t. szaktanácskozomány tagjait, hogy ezental a szerb buza kifejezéstől tartózkodva az idegen buzáról beszéljenek, nehogy e miatt félreértések történjenek. Mint második ténny azt kívánom konstatálni, hogy itt a külföldi buza szállíthatási képességéről szó nem lehet, csak arról, hogy a határidőüzletben eladott eladott buza, ha más kikötés nem fordul elő, csak magyarországi lehet. Ennek kiemelése politikai szempontból szükséges volt azért, nehogy félreértések következtében hamis alapon támadásra alkalom legyen. (Általános helyeslés.)

Baross Károly kijelenti, hogy a magyar agráriusok azt akarják, hogy a magyar buza ára a világpiac árához alkalmazkodjék. Ezt mi máig el nem értük. Igaz, hogy elénk csak akkor fogjuk elérni, hogy ha a legközelebbi vamszerződés a magyar gazda érdekeit magas vámokkal fogják megvédeni. Addig is minden lépést meg fogunk kísérelni, hogy helyzetünkön segíthessünk. Nekünk két ellenségünk van: egyik a papirbuza és másik az idegen buza. A határidőüzletnek soha sem volt ellensége. Azt követelhetjük, hogy minden határidőüzletnek az a csekély része, amely effektíve bonyolítottik le, magyar buzában bonyolítottassék le. Meghajtja zászlaját a Kornfeld elnök élelétása előtt, aki a szerb buza helyett az idegen buza kifejezést ajánlotta.

Kollégáim nevében, mint gazdák, üdvözljük a tőzsdetanácsot, hogyha az idegen buzát a határidőüzletből ki fogja küszöbölni. Tény az, hogy a malmok nagy bünt követek el azzal, hogy az idegen buzát rázúdították az országra, ezzel kiájtásván a tételes törvényeket, valamint buzát hoztak be Magyarországra. (Zajos ellentmondás.) Meg van győződve arról, hogy ha a magyar gazda sorsa megjavul, akkor vele együtt a kereskedők és iparosok is boldogulni fognak.

Pekár Imre a Magyar Leszámitó és Pénzváltó-Bank képviselője, azt hiszi, hogy a határidő-üzlet mai formájában legjobban felel meg a magyar viszonyoknak. Az őrlési forgalmat nem tartja olyan komplikált dolognak, amint azt sokan fölítették. Rámutat arra, hogy Magyarországon — általánosságban beszélve — paritászerűleg a buza ára mindig magasabb volt, mint a Nyugaton. Az őrlési engedély következése az volt, hogy képesek voltunk lisztet exportálni. Mi ugyanis nem vagyunk elég gazdagok arra, hogy elsőrangú lisztünket magunk fogyasszunk el, holott a Nyugaton arra nagy a kereslet. Mi lett ennek a következménye? Az, hogy kénytelenek voltunk a kivételre szükséges kvantumot olcsó búzával fedezni és ebből az olcsó búzából a kikészítési eljárás után, keveréssel a belfogyasztásra és kivételre szükséges lisztet előállítani. Barmily paradoxonnak látszik is tehát, éppen az őrlési forgalom, amely a malmok nagy üzemeltetővé tette, teite lehetővé az is, hogy buza-áraink emelkedtek. A határidőüzletnek mostani formájában való fenntartása szükséges arra, hogy nyugateurópai konzumens publikumunkkal az összeköttetést fenntartsuk.

Ha pedig az idegen buzát kizárjuk, akkor nem leszünk képesek kellőleg gondozni azon interkontinentális viszonyokat, amelyek nélkül mi tulajdonképpen azt az ármezőállapotot és ár-egalizáló hatását a mi buzaüzletünknek fenntarthatnánk. Ugyanezért tartja helytelennek a malmok indítványát is, mert hisz az keresztül sem vihető s azonfelül a gazdának mindig módjában van az usance árához hozzászámítani azt az ártöbbletet, amelyet gabonájának vidékek szerint különböző minősége maga után von. Píryelembé vendő az is, hogy nem szabad megkárosítani a magyar malomipart, amely oly őrlési szolgálatokat tett a magyar mezőgazdaságnak azáltal, hogy lehetővé tette, hogy évtizedeken keresztül magas árak fizetessenek a magyar buzáért.

Asriel J. kifejti, hogy a helyzetet az őrlési forgalom megszüntetése eredményezte és valótlán, hogy a szerb buza nyomásztóbban hatna a határidőüzletben.

Dauer Gyula, a Vidéki Malomegyesület képviselője: Kifejezi ebbeli véleményét, hogy az idegen buzának provenienciáját lehetetlen megállapítani abban a peroban, amikor elvámolás után naturalizálva lett. Meggyőződése az, hogy a kikészítési eljárás, illetőleg az őrlési forgalmat a külföldi verseny szempontjából a malomipar számára vissza kell szerezni és meg van győződve arról is, hogy az őrlési forgalomból a mezőgazdaságnak kára nem lehet. Kijelenti, hogy a fővárosi malomegyesület által előterjesztett indítványhoz hozzájárul.

Székelly Ferenc első sorban Baross Károly szavaival foglalkozik, aki nézete szerint érdekelletet hangsúlyozott a magyar mezőgazdaság és kereskedelem képviselői között. Ezzel szemben csak azt kívánja hangsúlyozni, hogy a tőzsdetanács tagjai között számos földbirtokos van, köztük első sorban a tőzsdetanács elnöke is, akik lehetetlen, hogy a mezőgazdaság érdekeivel ellenkező álláspontot foglaljanak el.

Emlékeztet arra, hogy a legnagyobb magyar Széchenyi István alapította az első magyar gőzmalomot, amivel némi ellentétet helyezkedett a mezőgazdasági érdekeltekkel. (Derültség.) Nézete szerint nem azért vitte keresztül kormányunk a Vaskapu szabályozását, nem azért segíti a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Társaságot, nem azért akar őrlési áldozattal Budapestről

nagy nemzetközi központot teremteni, hogy aztán más módon a külföldnek természetszerűleg ide gravitáló terményeit elterelje a mi piacunkról. Nézete szerint szükséges volna jó ideig még várakozó álláspontba helyezkedni és a jelenlegi árakulakásokat jó darabig figyelemmel kísérni, mielőtt a tőzsde e fontos kérdésben véglegesen elhatározásra jutna.

Kornfeld elnök megjegyzi, hogy Baross Károly értekezlet tag beszédében semmiféle ellentétet a mezőgazdaság és kereskedelem közt nem konstatál.

Steiner József utal arra, hogy ezelőtt 17-18 évvel az agráriusok legkiválóbb vezetői kijelentették egy a fővároshoz intézett beadványban, hogy nagy előnye a magyar mezőgazdaságnak, hogy a külföldi buza nem versenyez a magyar búzával a külföldön. Ha az idegen buza kiüllyk most ismét, akkor ez a veszély be fog állani.

Forster Géza, az O. M. G. E. igazgatója: A tőzsdei szokványok megváltoztatását illetőleg az egyesület nevében azt válaszolja, hogy a határidő-üzletben csak hazai termésű gabona legyen szállítható. Ez a mezőgazdák kívánsága azért, mert a gazdák kötelesek a hazai mezőgazdaság terményeit megvédelmezni.

Kornfeld elnök konstatálja, hogy a tőzsde az idegen buza kérdését maga szemből vetette fel.

Székelly Ferenc személyes kérdésben történt felszólalása után.

Neugebauer Sándor konstatálja, hogy a mai helyzetet az őrlési forgalom megszüntetése teremtette meg és rámutat az őrlési forgalom eltörölése óta szerzett tapasztalatokra. Véteknak tartaná, ha a megváltozott helyzet dacára továbbra is mezádnok az idegen buzának az usance-qualifikációját, még azon esetben is, ha az idegen buza kizárása által a budapesti piacot internacionális jellegűt megfosztjuk.

Normális viszonyok közt elég búzát termelünk a vámbelöld számára, az olcsóbban termelő külföld pedig konkurrálni ugy sem tudunk.

Szilasy Zoltán az őrlési forgalom kérdésével foglalkozni nem kíván, mert nézete szerint az idegen buza szállíthatásának kérdése teljesen elválasztható az őrlési forgalom kérdésétől. Ebben a kérdésben ugyanaból indul ki, amit Pekár Imre nagyon helyesen hangsúlyozott, tudniillik, hogy a magyar iparos és kereskedő csak akkor boldogul, ha a magyar gazda helyzete javul. Meg van győződve róla, hogy a budapesti tőzsdének nem lehet egyéb hivatása, mint első sorban a magyar termelés érdekeinek megvédelmezése. (Igaz! Ugy van!) A Malomegyesületnek itt előterjesztett indítványában nagy ellenmondást talál. Csatlakozik ahhoz a nézethez, amelyet itt első sorban az O. M. G. E. igazgatója kifejtett, hogy t. i. a határidő-üzletben, egyéb kikötés hiányában, csak magyar buza legyen szállítható. A malmok éppen úgy fognak boldogulni ezután is, mint abban az időben, amikor az őrlési forgalom még nem volt meg és a midőn a malmok még sokkal jobb üzleteket csináltak, mint az utóbbi időben, amikor a külföld óriás konkurrenciát fejt ki velük szemben.

Sándor Pal konstatálja, hogy az egész mozgalom nem az agráriusoktól, hanem a kereskedelmi és iparcsarnoktól indult ki, tehát nem tekinthető agrárius vívmánynak. Szólo nézetét kifejtette már a kereskedelmi és iparkamrában s hogy most újra felszólal, teszi ezt azért, mert épp most először hallotta állítani, hogy a papirbuzza az, mely az árakat nyomja, ámbátor érveket nem hallott. Ezzel szemben rámutat arra, hogy május 6-ikán, a mikor Budapesten 8 ft 16 krajcáron volt az októberi usance-buza, ugyanakkor 79 qgos, piros, elsőrendű magyar buza a budapesti tőzsde hivatalos jegyzése szerint 7,85—8,20 frton állott, ami a minőségbeli különbségeket tekintve véve, 50—70, sőt 80 koronányi érték-többlet az usance-buza javára. Tehát lenetlően, hogy az usance-buza legyen ez eszöke az effektív buza devalválásának. Avagy nem képzelik azt az agráriusok, hogy ezeket a magasabb határidő-árakat mesterségesen alakítottuk csak azért, hogy ezekkel az agráriusok ellen érvelhessünk?

Ami az őrlési forgalomnak az árakulakásra való befolyását illeti, mindenek előtt kijelenti, hogy teljes mértékben csatlakozik azokhoz, amiket Klein Gyula előadott. Meg van győződve róla, hogy ha az őrlési forgalom után rendelkezésünkre állott volna a román buza, amelynél a malmok 1 forint 80 krajcárt vamm-visszatérítést katkulálhattak volna, akkor kisebb mérvű áremelkedésnél is már tetemes lisztmennyiségeket adhattak volna el külföldön, nagyobb részeségletük lett volna magyar buzában és aruikkal gyorsabban követhették volna a külföldi emelkedést és akkor lehetetlen lett volna, hogy a buza 8 forint alá süllyedjen.

Az őrlési forgalom fontosságát különben be fogja igazolni az idei termés is, hacsak a külföldön valami baj nem történik. Mi ugyanis a hivatalos kimutatás szerint az idén exportra leszünk többé, de minthogy malmaink nem rendelkeznek többé az őrlési engedéllyel, ezen export nem lesz, hanem buza alakjában fog történni, ugy, hogy most effektív búzával leszünk kénytelenek a román, bolgár és szerb búzával a külföldön konkurrálni, aminek az lesz a következménye, hogy a mi aruik le fognak szállani az utóbbi származékok színvonalára. Meg van győződve, ez így lesz és ha az agráriusok látni fogják, hogy tévedtek, abban a biztos tudatban van, hogy hazafiságukban nem fognak habozni és nem fognak vonakodni, hogy ebbeli tévedésüket belássák.

Forster: Ehhez kétség sem fér.

Sándor: Ami az idegen buza szállíthatóságát illeti konstatálja, hogy ezt a kérdést csak felüljük és nem tulajdonít annak nagy fontosságot. Egyénileg ugyan ma azt véli, hogy helyesebb lett volna az idegen buza határidőre való szállíthatóságát kiküszöbölni, mindazonáltal a tőzsdetanácsban azt fogja javasolni, hogy a kérdésben való hozzászólathozatalt egy évvel halasszák el, hogy addig bővebb tapasztalatokat

szerezhessünk. A Malom-Egyesület indítványát helyteleníti, mert a viszonyainknak nem felel meg.

Erre az elnök a tanácskozomány folytatását keddre délután 4 órára tűzte ki.

Elhárított forgalmi akadály. A magyar kir. államvasutak temesvár-orsovai vonalának Karánsebes—Körpa állomásai között fennállott forgalmi akadályt elhárították és ezen vonalon az összes forgalmat július hó 15-én újból megindították.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Testvér. 1. Adja a fut az állami ipariskolába, az országos mintarajztanodába vagy festészeti mesterséglakba, ott megalapíthatja a jövőjét. 2. Valószínűleg még ebben az évben felállítják. 3. Szeptembertől kezdve már csak középiskolai érettségivel iratkozhatik be az állatorvosi főiskolára. 4. Nem mehet, csak érettségivel a tanfolyamra. 5. A keszthelyi gazdasági tanintézet. 6. Fölveszik, ha a különbözőzeti tantárgyakból felvételi vizsgát tesz.

M. E. A. Az még csak törvényjavaslat és nem törvény. Még sokat változtatnának rajta, amíg törvénynyé válik. Majd ha szentesített törvény lesz belőle, tessék megismételni a kérdését, akkor megmondhatjuk már, mi lesz szabad és mi nem.

133 716. sz. előfzető. Felső kereskedelmi iskolák vannak: Budapesten, Alsó-Kubiban, Aradon, Brassóban, Debrecenben, Fiumében, Fogarason, Győrött, Homonnán, Kassán, Késmárkon, Kolozsvárt, Lippán, Miskolcon, Nagybesztereken, Nagy-Rőcén, Nagyváradoon, Pancsován, Pozsonyban, Sopronban, Szegeden, Székesfejtővárt, Szombathelyen, Temesvárott, Turócs-Szent-Mártonban, Ujvidéken, Veszprémben, Zala-Egerszegen, Zomborban.

F. A. Budapest. 1. Tanfolyam majdnem minden posta- és táviráda-igazgatóság székhelyén van. Hat hónapig tart. Fölvetétek: az igazolványon alírtak és négy középiskolát végzett postamesteri, vagy kiadói minőségben szolgáló férfiak, ha a posta- és távirószolgálatra testileg alkalmasak. Tandij 20 korona. 2. Fölveszik, ha a szükséges előiskolái megvannak.

K. B. Losonc. Kocsivező (60 korona), kalauz (60—70—80 korona), segédellenőr (80—90 korona), ellenőr (90—100—120 korona), főellenőr (120—140—160 korona).

G. H. Munkács. Az Országos Nőképző-Egyesület leánygimnáziumát ajánljuk (IV. Zöldfa-utca 38.) Beiratkozni lehet szeptember 1—5 napján. A tandíjat évről-évre a közoktatási miniszter határozza meg.

B. I. 1. Olvan sportklub: a Műegyetemi Atlétikai Klub. 2. Magyar Atlétikai Klub, VIII. Szentkirályi-utca 24. sz.; Budapesti Torna Klub, V. Markó-utca 20. sz.; Magyar Testgyakorlók Köre, VII. Baross-utca, Gimnázium. Megvannak a kívánt föl-tételeik.

135.408. sz. előfzető. Bizony nagyon igaz van. **Dr. E. M.** A Reichart-féle miskroszkópok dr. Lendl Adolf intézetében kaphatók. (Buda, Donáti-utca 7. sz.)

Sorsjegyek.

G. S. T. Németi. Sorsjegye 400 koronát nyert. **N. E. Besztercebánya.** A főnyeremény 400.000 korona. Sorsjegye nem nyert.

S. S. Zombor. 4 koronát nyert. **S. S. — G. L. Kaal.** — **G. Zs. Fiume.** — **G. P. Galgóc.** — **P. Gy. Hátzeg.** — **J. J. Csicsa.** — **Dr. M. A. Zala-Szent-Gróth.** — **B. Ó. Szeged.** — **Egy előfzető.** — **S. M. Budapest.** — **133.503. előfzető.** — **E. M. né.** — **13 G. J. Csenger.** Sorsjegyeik nem nyertek.

A

Budapesti Napló

részére

Apró hirdetések

és

= Előfzetéseket

elfogadnak a következő lapelárusító helyeken:

Breuer Nővérek, Teréz-kört és Podmaniczky-utca sarok.
Adler Leóna, Lipót-kört.
Pösch József, Váci-kört 80.
Ozv. Véber Vimosné, Váci-kört 15.
Feldmann Mórné, Marokkói-utca 1.
Mösch utda, Dorottya-u. 2. Magy. király-szálló.
Kürthy Kálmáné, Harmincad-utca 1.
Weitzfeld Jakab, Király-utca 1.
Redlich Szidónia, Király-utca 59.
Benda Józsefné, Andrássy-ut 50. Oktogon.
Deutsch Miksáné, Andrássy-u. 38.
Schneller Mórné, Dob-utca és Károly-kört sarok.
Sponner V., dohány-nagyfőzsde, Kerepesi-ut 1.
Ozv. Hallada Anna, Múzeum-kört 10.
Szántó Mór, Kecskenémeti-utca és Kálvin-tér sarok.
Deutsch Julia, József-kört 50, Baross-utca sarok.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Nyári szünet.

NEMZETI SZÍNHÁZ,
Nyári szünet.

VIGSZINHÁZ.
Nyári szünet.

NÉPSZINHÁZ.
Nyári szünet.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Nyári szünet.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Kerepesi-ut 21.
Hétfő, 1900. július hó 16-án.
A Kisfaludy Színház tagjainak előadása.
A csodaember.
(Rabbi Joeselmann.)
Daljáték 4 felvonásban. Irtó Goldfaden Ábrahám
Magyar színpad Átdolgozta Kövessy Albert. A verset
írta Makai Emil.
Kezdete 7 1/2 óraker.

FÓVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

(Budán, a Krisztinavárosban.)
Hétfő, 1900. július hó 16-án.
Cyrano de Bergerac.
Romantikus dráma 5 felvonásban. Irtó Edmond
Rostand. Franciából fordította Ábrányi Emil.
Személyek:
Cyrano Pethos Ragueneau Krémer
Christián Szabó Le Bret Sebestyén
Guiche gróf Klonovics Carbon Szilágyi
Lignière Radányi Jodolet Szalai
Valvert Stoll Liza Tarnoky
Roxau Halnel A. Martha Pajor
Mont Pleury Paragó D'Artagnan Eröss
Bellerose Sándor Margherite Kissné
Kezdete 7 óraker.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Hétfő, 1900. július hó 16-án.
Gyöngyi Iszó vendégfelléptével.
Bar háboru.
Eredeti életkép énekkel és táncal 3 felvonásban.
Irtó Feld Aurél és Zsolnai László. Zongéját szerz.
Donáth Ede.
Kezdete 7 1/2 óraker.

Somossy Mulató
(Nygymező-utca.)

Albrecht Ferenc igazgató.
Péntárnyítás 108-kor. Az előadás kezdete 1/2-9-kor.
A Mulató 160-ra szellőztetve van.
Mérsékelt nyári időny helyárrakkal.
Ma
nagy Varieté előadás
Fenomenális! UJ!
A világ legnagyobb attrakciója!
Joe Frank Jakson
érdekes amerikai Felo nyelvi játékosok, (játékok Trans-
vai és angol.)
The Martens német ének négyes.
BERGER TESTVÉREK
szájharmónika művészek, madár- és állathangutánzó.
Felső magyarországi tascokok.
Les Sor Borbon's
szicíliai énekes és táncosok.
Ugyminth fellépte az összes ujjonnan
szerződött műlőrknek.
Jegyek elővetelben kaphatók Weiss A. dohány nagy-
táza, Karoly-körút 26. és a Mulató nappali pénz-
tárlánál.
A mulató villanyos világítása saját gépei által esz-
közöltetik; a gépek Wuste és Rupprecht gépgyá-
rok által lézi tettek.

TERVÉ
bank- és váltó-Ezlet részvénylőrsaság BUDAPEST,
Dorótya-utca 12. sz.
200,000 Korona nyerhető:
1 darab 300-os Magyar jelölésű
sorsjegy-igérővénymyel. Huzás
július 25-én, főnyerem. 200.000 K.
1 darab Osztrák földéltel sors-
jegy-igérővénymyel. Huzás augusztus
16-án, főnyeremény 90,000 K.
A kettő együtt csak 7 kor. 7.50

Fiuméből
vagy
Triesztből
5 kgr. Cuba kávé 7.06 frtért küld elvámolva,
bérmentve és szákbán csomagolva
FRATELLI DEISINGER.
Árlop-nyeny és bérmentve.

— Ajánlják: —
Dr. Ángyán, dr. Ellischer,
dr. Herczel, dr. Kétli, dr.
Korányi, dr. Laufenauer
és dr. Liebmann
egyetemi tanár urak.

DUPLA
MAKLAGYOR

SZENT-ISTVÁN VÉDJEJGYVEL
hatásos szer vérzékenység, idegesség,
emésztési zavarok, álmatlanság
és gyöngesség ellen, továbbá ajánlva
van lábbadozóknak és különösen
szoptató nőknek.

BUDAPESTI ÁRAK: — a fogyasztási adóval együtt — egy nagy palack (palack) 24 fillér, 50 fillér, egy kis palack 12 fillér.
VIDEKI ÁRAK: a fogyasztási adóval együtt — a kőbányai állomáson — egy rekasz 30 nagy palack 15 korona, botát a rekasz és palackokért 6 korona 30 fillér, összesen 21 korona 00 fillér; egy rekasz 30 kis palack 12 korona, botát a rekasz és palackokért 6 korona, összesen 18 korona. A botátel vízszelőlőttel, 12 palackok, és palackok jőkevénye és bérmentve 3 hónapban belni címreke visszaküldetnek.
Ezen sőr hónapokig eltárlható.
Utánzatoktól tessék óvakodni!
Valódi csak a „Szent-István“ védjegyű.

BARÁT-MAKLAGYOR

nagy palack 36 fillér, kis palack 24 fillér, botát mint fent.
Kapható Budapestben minden főszere és eszmegyőltetben. — A vőkre szőre megrendelő közvetlen a szerződésnél vagy annak valódi rakatrosánál.
KÖBÁNYAI
POLGÁRI SERFŐZŐ R.T.

Idég- és nemi betegségek

makacs vér- és borbajok, mint gyöngeségi állapotok radikális gyógyítására páratlan sikerű gyógyhatásait folytán legmolegebben ajánljuk

Dr. Mitzger Tivadar
HIRNEVES
HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI
RENDELŐ-INTÉZET
Budapest.

VI. ker., Terev-körút 44. I. emelet.
Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorarium teljes gyógyulás után is fizethető.
Rendelés d. e. 8—1.ig d. u. 2—3.ig.
Levelekre díjmentesen válaszoltatik. Prospectus ingyen.

Hogy kell befőzni?
Gyümölcsök és főzelékek befőzése módjáról 300 szakácsrecept Erési néntől. Díszkötésben 2 korona.
Tészták könyve.
Sült és főtt tésztákról szakácskönyv Erési néntől. Díszkötésben 2 korona.
Gazdasági állatgyógyászat.
Gyakorlati útmutatás gazdák és állattulajdonosok számára Bornemisztól. Harmadik bővített kiadás 4 korona.
Megjelentek és kaphatók **Léval Mór** könyvkiadóvitalában **Ungvárt.** Az összeg előre küldése esetén bérmentve szállítatnak.

Nyaralók

„AEOL“-hangszerek
A szabadban természetlőleg hangzó szőre és csomagokban igen kellemes varázsszerű öszhangzást idézőek elő, ami minden tokekon kedélyre megölő és kedves benyomást győrtol.
Ily hangszerek kiválóan kertek, ligetek és villák szőre. Ilyen díszlet szőreállnak és a helyekről nem levolna szabad azoknak hiányozni.
Tőszeltes árjegyzék díjtalan.

Sternberg Ármín és Testv.
BUDAPEST,
Kerepesi-ut 36 sz.
Zongora-termek: Kossuth Lajos-utca 22. (Károly-körút sarok, Zeneakadé.)
Első budapesti kávémagazin széküldési osztálya

kávé
elvámolva és bérmentve.
Postán utánvétellel, vagy a pénz előleges beüldésével
4 1/2 kg. Cuba kávé 7.50
4 1/2 kg. Mocca kávé 7.50
4 1/2 kg. Jáva kávé 7.50
4 1/2 kg. Gyöngy kávé 7.50
1 1/2 kg. Csász. kev. tea 1.50
1 1/2 kg. Karaván tea 1.40
1 1/2 kg. Törmelék tea — 90

Belák István
BUDAPEST,
VII., Rottenbiller-u. 4.
FALB
az idén is sok esőt jősele a nyári hónapokra, tanácsos lesz tehát a gazdáknak jó vízhatlan ponyvákrol gondoskodni, nehogy kazalaik beázzanak. A Fischer-féle szák- és ponyvagyárt (Budapest, Nagykorona-utca 18.) mint a legmegbízhatóbbat a siegolicsóbbat ajánlhatjuk, mely kívánatra mintákat ingyen, bérmentve küld. Használt jókarban lévő ponyvák és mindeneműny szákok a legolcsóbb árban ugyanott kaphatók. Ponyva köleszőző intézet.

4 frtért
széküldők bérmentve utánvétellel, míg a készlet tart, teljes lerőltőnyre 3 méteres gyapjuszövet maradókat mindenféle színben Seiler J. Ipest, Garay-tér 9. Maradókból minták nem küldetők. 6606

12 frtért
készülnek műhelyemben remekszabású főrőbőnyök méterek után valódi gyapjuszövet maradókból, Lichtmann Sándor műszabász, Ipest, Garay-tér 9. Augusztustól Csömőri-ut 27. I. em. Vidékre szövetminták bérmentve. 6305

A legjobb szivarok hüvelyeket
árusítja az **Urania** szivaroküvely bizományi raktár Budapestben, Kertész-utca 35. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Sütőde,
a legérőbb s legőbb hírnévének örvendő üzlet Budapestben, melyet tulajdonosa már éveken át bír s azon vagyont szerzett, csakis üzletőli visszavonulása miatt jutanyon eladó. Komoly reflektánsok meggyőződést szerethetnek az üzlet meneteléről. Bővebbet Niemetz Gyula üzletel adás-vétele ügynökségénél József-körút 22.

Nagy vagyont,
tekintélyes jővedelmét szerethet mindenki, a ki a százd leghasznosabb könyvét, a világszeret előnyösenhasznált „Kereskedelmi Vegyészeti“ című terjedelmes művet megrendeli, mert ebből 540 ily foglalkozást tanul meg, melylyel férfi, nő, gyermek, töke nélkül naponta 20—30 koronát, évente 5000—6000 koronát megkereshet. A kinek biztos keresete nincs, ki mellékfoglalkozást óhajt, rendelje meg, míg a csekély készlet tart. Intelligens egyéneknek megbecsületetlen. A könyv kétszeresen bővített új kiadását az első kiadás 2 korona bolti ára helyett 2 korona 60 fillérkedvezményes áron rendelhetik meg mindenki a „Kereskedelmi Vegyészeti“ könyvkiadóvállalatánál Ujpest, Lőrinc-utca 24.
Ugyanitt megrendelhető „Az illat és szőpítőszerek készítése“ című könyv, ára 1 kor. 30 fill.

koronát megkereshet. A kinek biztos keresete nincs, ki mellékfoglalkozást óhajt, rendelje meg, míg a csekély készlet tart. Intelligens egyéneknek megbecsületetlen. A könyv kétszeresen bővített új kiadását az első kiadás 2 korona bolti ára helyett 2 korona 60 fillérkedvezményes áron rendelhetik meg mindenki a „Kereskedelmi Vegyészeti“ könyvkiadóvállalatánál Ujpest, Lőrinc-utca 24.

BUTOR
szolid kivitelben, jutányos áron kapható
Sarkány és Schütz
cégnél
BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körút 12. sz.
New-York-kávéházátellenében

CSILLAGÁSZAT
METEOROLOGIA

A hazai és külföldi csillagászati és meteorológiai irodalom legjava a Természettudományi Társulat kiadványainak sorozatában került forgalomba. Ebből a kiadásból ajánljuk az érdeklődő közönségnek a következő műveket:

DARVAI MÓRICZ dr. Űstőbőök, meteorok	3.20
58 rajzzal	
HEGYFOKY KÁROK. A májusi meteorológiai viszonyok Magyarországon	5.—
— A szőlő iránya hazánkban. 18 rajzzal, 5 térképpel	4.—
HEJAS ENDRE. A vízvártok Magyarországon	4.—
HELLER ÁGOST dr. Az időjárás. 31 rajzzal	5.—
HOUEAU. A csillagászat történelmi jellemzése. 5 rajzzal	6.—
RONA ZSIGMOND. A légnyomás a magyar birodalomban	4.—
FLAMMARION. Csillagásos esték. Ford. Tóth Béla. (M. K. 37. sz.)	— 30

Kaphatók
LAMPEL RÓBERT
»»» (WODIANER F. és FIAI) «««
és. és kir. udvari könyvkereskedésnek kiadóvitalában
Budapest, Andrassy-ut 21.

Hia
valami igazán jót szeret enni, küldjön Megay Róbert cukrásznak Miskolcra 2 korona 50 fillért s kap ezórt bérmentesen szállítva egy kitűnő

Böhème tortát.
Budapestben Szenes Ede és Seidl József es. és kir. udvari szállítók, Szimón István és Gaizler Béla uraknál kapható. Ugyanott a legújabb és legőbb „Szulamith“ torta is kapható 2 koronáért. 6574

Titkos betegségek
mindeneműt, impotentiát meg idős emberek nőt is megölő elkorral, alapszűn győgytja med. univ.

Dr. Fabinyi
I. kőrházi orvos, specialista oly módozerrel, melyet sok ezer betegnél biztos eredményvel alkalmazott számos évi kőrházi gyakorlatában.
Biztos elkor folytán honcarium utólag is fizetendő. Levelekre díjtalanul válasz; kívánatra győgyeszek. 16478
Lakás: Budapest, VII., Erzsébet-körút 12. I. em.
Bejárát a lőposztól. Külön váróterem.
Rendel. (d. e. 9—3-ig este 8—9-ig)

Századvégi asszonyok.
Regény 1 kötet. Inokai Pál-tól. Előbb 2 kor. most 60 fillér. Megrendelhető a kiadóvitalában.

Zálogházi
cédlőtlak veszek. Eladók 13 lator ezüst evőeszközök, grammja 5 kr., girandólok, gyertyatartók, halálakak, tálcák, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszköz 6 frt 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőeszközökkel 138 frtől kezdve, és válszettek mindeműny ezüst műtővös tárgyakban, arany férfiaknak köllőgővával, grammja 85 kr., unasziv arany gyűrűk 2 frt 40 król, tula remonfoir órák 6 frt. Grünberger Ármín Béla örökösök Budapestben, IV., Városház-tér 9., I. em. 23. Harsisbazar. Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen. Részletfizetésre is.